

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

PEOPLES VOICE, the only Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lithuanian Press Assn., P. O. Sta. C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 855

PENKTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 27, 1948, TORONTO, ONTARIO

M E T A I X V I I

200,000 Unijistų Atstovai Pareiškė Kad Drew Valdžia Antidarbiniškiška

TORONTO. — Ontarijos Darbo Federacijos konvencija, atstovaujanti 200,000 Ontarijos organizuotų darbininkų, pasmerkė George Drew valdžią kaip antidarbiniškišką valdžią, kuri ne tik priešinosi darbininkų programai, bet dar atkakliai kovojo ir sumušė darbininkų Ontarijos seimelio atstovų pasiūlytus įstatymus.

Konvencija įvyko pereiną šeštadienį ir sekmadienį.

Vienas po kito atstovai nurodė, kaip Drew valdžia sulaužė savo 22 punktus pažadų, kuriuos jis davė laike rinkiminės agitacijos.

Federacijos konvencija atsisaukia į visus unijistus daryti viską, kad sumobilizuoti Ontarijos darbo žmones kovai už darbininkų programą. Kaip Drew valdžia veda kovą prieš progresyvius įstatymus diena iš dienos, taip darbininkai turi kovoti už savo pasiūlymus diena iš dienos, sako konvencija.

"Geriausias Jurgis prizadėjo darbininkams geriausius darbo įstatymus visame pasaulyje", pareiškė Fred Collins, "bet jis sumobilizavo visą savo partiją kovai prieš darbininkus".

Jeigu Drew neatsimins savo prizadų ir neįgyvendins jų, pareiškė kiti atstovai, tai darbininkai žiūrės, kad jo vieton būtų išrinkta CCF valdžia.

Ontarijos CCF vadas E. B. Jolliffe nurodė, kad Ontarijos darbininkams atslenka pavojus, kokį davė Jungtinių Valstijų darbininkams Tafto-Hartley įstatymas.

Griswoldas Kontroliuos Graikijos Ministeriją

ATĖNAI. — Amerikos Militarinės Misiijos galva D. Griswold imasi kontrolėn visą ministrų kabinetą ir davinės jiems įsakymus. Jis pats skelbia, jog jis lankys posėdžius "vyriausios apsigynimo tarybos", kuri yra faktinė Graikijos valdžia. Britų militarinės misijos galva irgi dalyvausias.

BETHLEHEM. — Bethlehem Steel Co. pradeda atmokėti savo darbininkams \$17,000,000 užvilktų algų.

šeimininkų organizacija Toronte užversta peticijomis su parašais, kad kainos būtų numuštos. Nuotraukoj — viena iš organizacijos narių prie peticijomis užversto stalo.

75 Policininkai Leaside Streikierių Bauginimui

LEASIDE. — Ontarijos vyriausybė atsiuntė 75 provincinius policininkus prieš Rogers-Majestic įmonės darbininkus, kurie jau kelinta savaitę streikuoja.

Policija atvažiavo 20 automobilių ir išsiriškiavusi po tris gretomis atmaršavo prie įmonės. Jos tikslas esąs apsaugoti administracinius darbininkus, kad streikieriai neprimuštų. Bet nei vienas iš tų darbininkų nepasirodė. Be to, unija buvo sutikusi įleisti juos ir be policijos. Tą dieną trokai su garsiakalbiais važinėjo palei įmonę ir aiškino streikieriams, kad jie nekliudytų administracinių darbininkų, nes unija yra davusi jiems leidimus įeiti pro pikieto linijas.

Policija matyti buvo atsistūsta streikierių bauginimui. Tačiau jos pasirodymas dar labiau sucentravo streikierius. Net administraciniai darbininkai nepasirodė.

Viena darbininkė atėjo ant pikieto linijos su pianoakordinu. Priešakyje ji turėjo plakatą: "Jūs neišgąsdinsite manęs. Aš laikausi su unija!"

Unijos vadai kreipėsi į Ontarijos darbo ministerį Da-

ley, kad jis sušauktų kompanijos ir unijos atstovus deryboms. Unija patenkino visas kompanijos sąlygas dėl derybų.

Kinai Priešingi Marshallo Planui

PARYŽIUS. — Kinijos Darbo Unijų Sąjunga prisistūta reikalavimą Tarptautinei Darbo Unijų Federacijai, priešintis Marshallo planui ir jo daliai gen. Wedemeyer planui Kinijai gelbėti.

Kinų darbo unijos sako, kad tarp 1945 ir 1947 metų Čiang Kai-šeko valdžia gavo iš Amerikos \$4,000,000,000 slopinimui civilio karo, tai yra šešis sykius daugiau kaip gavo karui prieš Japoniją. Tie pinigai išieškoti palaikymui Kinijoje vidujinių kovų ir nedemokratinės valdžios, kas vien blogą daro Kinijos žmonėms.

Kinai ragina TDUF imtis efektyvaus prieššinimosi Kinijos žmonių išnaudojimui ir vergimui.

Čekoslovakijos Valdžia Pergyvena Didelį Krizį

PRAGA. — Čekoslovakijos socialistai, sekdami Francijos socialistų pavyzdžiu, sumanė sugriauti koalicinę valdžią. Jie privertė savo ministrius rezignuoti. O be jų pagalbos, komunistai negali sudaryti didžiumos.

Bet Čekoslovakijos darbininkai reikalauja, kad būtų leista komunistams, kaip didžiausiai partijai, sudaryti valdžią be kitų. Pragoje demonstravo virš 200,000 darbininkų ir reikalavo, kad bū-

5,000,000 Komunistų Tik Keliose Šalyse

LONDON. — Jugoslavijoje, Lenkijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Rumunijoje ir Albanijoje yra bendrai 5,000,000 komunistų. Prie to, Tarybų Sąjungoje yra virš 3,000,000. Taip vadinamam rytiniame bloke yra 8,000,000 komunistų.

Prieš karą, aukščiau minėtos šalys, be Tarybų Sąjungos, turėjo bendrai 160,000.

Prie to, Fraancijoje šiuo tarpu yra arti 1,000,000 komunistų. Pirm karo buvo tik 300,000, Italijoje yra 2,283,000, o pirm karo buvo 15,000.

Kinijos komunistų partija turi 2,700,000, o pirm karo turėjo 600,000.

REIKALAUJA TEISES PAREIKŠTI NUOMONĘ

ST. JOHN'S, Nfld. — Newfoundlando gyventojai reikalauja, kad būtų leista balsuoti, ar jie nori jungtis su Kanada, ar ne.

Kompanijos, kaip matyti iš agitacijos, kažin kodėl nenori, kad Newfoundlandas dėtusi prieš Kanados. Jos leidžia literatūrą prieš prisijungimą.

Nekurios firmos išleido kalendorius su paveikslais vaikų ir su sekančiu pareiškimu: "Jie užauginti be vaikų bonų".

Eiliniai piliečiai, tačiau, mobilizuojasi už teises pasisakyti konfederacijos klausimu.

tų leista premjerui Gotvaldui sudaryti valdžią. Po visą šalį buvo vienos valandos generalis streikas, palaikymui to reikalavimo.

Policija suėmė slovakų demokratų veikėją Jan Ursiny, buvusį vicepremjera, kaip išdaviką. Jis rezignavo iš tos vietos po to, kai jo sekretorius buvo suimtas Slovakijoje kaip suokalbininkas prieš valstybę.

Čekoslovakijos darbininkai nenori pralaimėti, kaip kad Francūzijoje, savo atsiekimus, kuriuos jie apturėjo po tiek ir tokių sunkių kovų karo metu. Jie nenori, kad Čekoslovakija būtų įtraukta į vakarinių jėgų suokalbininkų tinklą prieš SSRS, ko tam tikri elementai labai pagel-dauja.

Prie koalicinės valdžios, Čekoslovakijos darbo žmonės padarė didelį progresą. Jie greičiausiai atsigavo po karo.

Liepia Budėti Šalies Sargyboj

MASKVA. — Maršalas Nikolai A. Bulganin, ginkluotųjų jėgų ministras, pareiškė, kad pasaulinė situacija verčia Tarybų Sąjungą gyventi nuolatiniame pasirengime kovai.

"Nors mes matome, jog mums sekasi vykdyti komunistinės draugijos budavojimo programą, tačiau mes privalome nepamiršti, kad kol imperializmas egzistuos, tol bus užpuolimo pavojus", pasakė jis.

ARABAI EKSPLODAVO 2 TROKUS DINAMITO

JERUZALĖ. — Arabų teroristai sugriovė du viešbučius, tris apartamentus ir visą eilę kitų pastatų Jeruzalėje, žydų sektoriuje. 52 užmušti ir arti 100 sužeista.

Žydai sako, kad už tai kalti ne vien arabai, bet ir britai. Jie grumoją britams kerštu.

Nuo pradžios iki šio laiko jau 1,233 asmenys užmušti Palestinoje per arabų ir žydų susikirtimus. Jų tarpe 67 britai.

Pasidairius Po Kanada

Komitetas, kuris tyrinėja kainų kilimo priežastis, išaiškino, kad nekurių daržovių pardavinėtojai darosi po 500 ir 600 nuošimčių pelno daugiau, negu leista.

Kai tik jėgo galion suvaržymas importo iš Jungtinių Valstijų, pardavinėtojai pakėlė kainas beveik vienu sykiu iki negirdėto aukščio.

Toronto ir kitų Ontarijos miestų ir miestelių gyventojai baisiai įpykę ant Drew valdžios dėl elektros stokos. Elektros jėga uždarinėjama po du ir daugiau kartų į dieną ir užsitęsia iki 45 minučių kiekvienu kartu.

Elektros stoka aiškinama, kad neužtenka vandens elektros stotims, bet tikrąją priežastimi yra Drew valdžios nepaisymas.

Dar prie liberalų valdžios, Hidro Elektros Komisija planavo statyti stotis netoli Ottawos, kad turėti rezervus. Kada Drew buvo išrinktas, projektai buvo sulaukyti. Dabar duotas parėdymas vykdyti, bet truks beveik du metus iki jie bus užbaigti.

Įvyksta visokių nuotykių miestuose sąrišyje su uždarinėjimu elektros.

Torontote, kol gyventojai sužinojo laiką, kada jų distrikte bus uždaryta elektra, buvo gana nemalonių atsitikimų. Vienoj ligoninėj ligonis, vežamas operacijai, buvo sulaukytas elevatoriujė ir turėjo išbūti virš pusvalandžio.

Toronto miesto valdybos narys, aldermanas, išbuvo elevatoriujė 45 minutes, kada elektros uždarymas pagavo jį vykstant gamtiniais reikalais.

Kai kurioms įmonėms pridaryta nemažai nuostolių. Uždarinėjimas prasidėjo neįspėjus, tad nebuvo prisi- rengta netikėtumui.

Kanados Darbininkų Kongresas, atstovaujās 360,000 darbininkų, per savo algų koordinavimo komiteta, pareiškia, kad bus siekiama algų pakėlimo, kadangi kaip biznis, taip ir valdžia kol kas neturi nieko aiškaus, kas duotų kokią nors kompensaciją darbininkams.

Komiteta sudarė 25 unijų vadai, kurie turėjo pasitarti Toronto.

Numatyta reikalauti vidutiniškai 30 centų į valandą.

Teisėjas J. C. Wilson pripažino, kad International Typographical Union (ADF) streikas Vancouveryje, kuris užsitęsė 622 dienas, buvo nelegalus. Šešius vietinio skyriaus vadus jis apkaltino ir priteisė, kad jie sumokėtų \$10,000 nuostolių laikraščiu, prieš kurį jie streika-

vo. Eiliniai nariai išteisinti. Tai, girdi, tik maža dalis nuostolių, kuriuos streikas atnešęs laikraščiu.

Statistiniai daviniai rodo, kad kanadiečiai išgeria svai-galų už \$400,000,000 į metus laiko.

Eina gandai, kad alus bus pabrangintas.

Kanada padidino kvotą ant britų automobilių impor-to.

Šiais metais leista importuoti britų automobilių už \$7,500,000. Pernai buvo leista tik už \$2,000,000.

Ontarija tikisi importuoti bent 2,000 britų automobi-lių.

Išlaikymas diplomatų 32 šalyse msų kraštui kainuoja \$2,887,805 per metus.

Viso, Kanada turi 96 diplo-matinius atstovus užsienyje.

Didžiausi diplomatiniai ištai yra Jungtinėse Valstijose, Anglijoje ir Francijoje. Jungtinėse Valstijose yra 91 asmuo, Britanijoje 78, Francijoje 50. Tarybų Sąjungoj Kanada turi 13 asmenų. Jų išlaikymas per metus kainuoja \$102,712.

Kanadietis

Tim Buck Nominuotas Federalij Parlamenta

TORONTO. — Pereitą savaitę pirmadienį čia įvyko piliečių susirinkimas, kuriame buvo nominuotas į federalį parlamentą Darbo Progresyvos Partijos generalis sekretorius Tim Buck. Jis nominuotas Trinity raidin-gė.

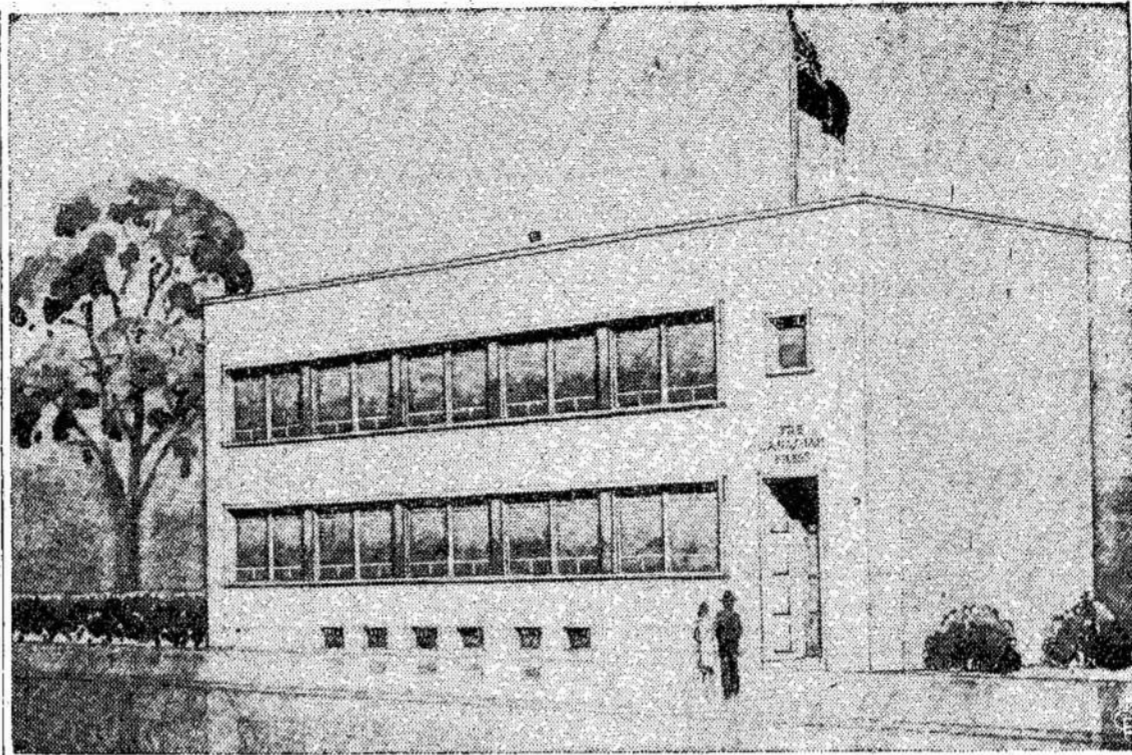
Primdamas nominaciją, Tim Buck pareiškė, kad konservatai ir liberalai pasidavė finansierių interesams ir nebepaiso žmonių reikalavimų.

Jis taipgi patvirtino, kad DPP darbuosis, kad būtų išrinkta CCF valdžia Kanadoje. DPP statys nedidelį skaičių kandidatų — tik tose vietose, kur kairieji turi daugiausia pritarėjų.

LONDONAS. — Parla-mentinis komitetas ragina Britanijos valdžią neteikti pašalpos tiems lenkams, kurie nenori grįžti tėvynėn, taipgi pakrikdyti lenkų kor-pus esančius čionai.

Su kovo 31 Britanija jau bus išleidusi \$519,200,000 šelpimui kitų šalių pabėgėlių čia suvažiuosiu. Toliau raginama nedaryti tam tiks-lui išlaidų.

Varšava praneša, kad jau grįžo Lenkijon iš svetur 2,100,000 lenkų. Dar yra ne-grįžusių apie 400,000. Nori-ma ir jų daugiau sugrąžinti.

Toronto mieste statomas naujas Canadian Press pa-statas. Čia matomas jo pro-jektas. Iš jo plauks Kanados laikraščiams ir radijo sto-tams žinios. Jis statomas ant University Ave., netoli King St. Vėliau busiū pristatyta daugiau aukštų.

Išleistos Brošiūros Platinimo Reikalu

Kanados Lietuvių Nacio-nalio Komiteto išleistoji bro-šiūra "Lietuva Naujam Gyvenime" jau platinama. Pa-gal Komiteto nutarimą, bro-šiūra yra pasiūsta visiems tiems kanadiečiams lietu-viams į namus, kurių tik ad-resus Komitetas turėjo. Visi tie, brošiūrą dabar jau bus gavę. Tačiau, aišku, Komite-tas negalėjo turėti visų lietu-vių, gyvenančių Kanadoje, adresus. Todėl brošiūros platinimui dirva dar yra gan plati. Tuo tikslu į visas ko-lonijas dar yra pasiūsta po keletą brošiūros kopijų dėl platinimo. Gavusieji tas bro-šiūras labai prašomi jas iš-platinti, kaip galima geriau-siai.

Labai Svarbus Uždavinys

Apie brošiūros turinį ma-žai čia tenka kalbėti. Didi lietuvių dalis jau bus ją ga-vę ir, gal būt, perskaitę. Ta-čiau čia dar prisieina pažy-mėti, kad brošiūroje sudėti straipsniai suteikia labai daug svarbių faktų apie tai, kaip mūsų gimtojoj šalyj, Tarybų Lietuvoj, vyksta at-statomieji darbai, kokie at-siekimai padaryti žemės ū-kyje, apšvietoje ir bendrai visame gyvenime. Su tos brošiūros iškeliamais fak-tais, kaip ir su apysakaite, kuri telpa dėl naudingo pasi-skaitymo, yra svarbu susi-pažinti kiekvienam lietuviui, kuris trokšta teisingų žinių turėti apie Lietuvą. Bet yp-tingai ji yra svarbi ir nau-dinga pasiskaityti tiems lie-tuviams, kurie neskaito pa-žangicos lietuvių spaudos.

Yra žinoma, kad daug ka-nadiečių lietuvių yra atitolę nuo organizacinio lietuvių gyvenimo, atitolę nuo laisvos ir pažangios spaudos. Da-žniausiai tokie lietuviai tam-pa įvairių provokatorių ir reakcinių-fašistinių elemen-tų ir jų tarnų aukomis. Apie

savo gimtąją šalį jie visai negauna teisingų žinių. Fa-šistiniai provokatoriai nuodi-ja juos savo melagingais prasimanymais ir šmeižtais apie Tarybų Lietuvą, stumia juos į savo tautos, savo gim-tosios šalies Lietuvos priešų eiles. Jie daromi priešais vi-sos žmonijos pažangos, prie-šais taikaus ir demokratinio gyvenimo, ir tuo būdu, savo pačių reikalų priešais.

Mums visiems stovi be ga-lo svarbiu uždaviniu pasiekti tuos nuo organizacinio judė-jimo atitolusius lietuvius. Pasiiekti juos su teisingomis žiniomis apie mūsų gimtąją šalį ir jos naują tarybinį gy-venimą. Pasiiekti juos ne su šmeižtais, melagystėmis, bet su tiesa, su grynais faktais!

Mūsų Komiteto išleistoji brošiūra "Lietuva Naujam Gyvenime" tam svarbiam tikslui gali labai gerai pasi-tarnauti. Ji parodys tiems mūsų tautiečiams nors mažą dalį to tikro gyvenimo, kuris dabar vyksta Lietuvoje. Tik mums — mums visiems — reikia tą brošiūrą kuo pla-čiausiai išplatinti. Platinti ją gali ne tik tie, kurie tos bro-šiūros yra gavę dėl plati-nimo, — ją gali platinti kiek-vienas, kuris turi ją gavęs ar iš platintojų įsigijęs. Rei-kia ją perskaicius perduoti tiems, su kuriais tenka sue-ti, bet kurie dar tos brošiū-ros nėra skaitę, neturi.

Komitetas, leisdamas šią brošiūrą, turėjo tikslu pasi-tarnauti kuo plačiausiai lie-tuvių visuomenei, kad teisin-gų žinių paskleidimu būtų ei-nama prie dar didesnės Ka-nados lietuvių vienybės visa-me kultūriniam darbe.

Todėl, draugės ir draugai, stenkimės brošiūros platin-i-me pasidaruoti visi.

Dėl Atsilyginimo

Komitetas, leisdamas šią brošiūrą, aišku, padarė ne-

mažas išlaidas. Bet mes taip-gi žinome, kad kiekvienas brošiūrą gavęs nenori už ją Komitetui likti skolingas. Nacionalis Komitetas gerai pažysta pažangių lietuvių teisingumą ir pilnai jais pa-sitikti. Tik todėl, kad tas pa-sitikėjimas yra mummyse gi-liai jaugęs, buvo nutarta bro-šiūrą visiems pasiūsti į nam-us tiesioginiai.

Tačiau, mes žinome ir tai, kad dėl atsilyginimo už bro-šiūrą — 25 c. siuntinėjimas nėra patogus. Todėl Komite-tas nuo savęs pataria ir pra-šo visų už brošiūrą užmokes-tį siunčiant, siūsti bent ke-liams susidėjus — kuo dau-giau, tuo geriau. Arba mo-kėstį pasiūsti pašto ženklais.

Apie tai ir kitas smulkma-nas yra rašoma laiškuose, kuriuos gavote kartu su bro-šiūra.

Praveskime Mažiuką Vajų

Bet gal už vis geriausiai būtų pravedus mažiuką vajų. Štai kodėl:

Mūsų Nacionalis Komite-tas, kaip jam suvažiavimo yra uždėta pareiga, nesiren-gia ir nemanė savo veikimą sustabdyti. Jis turi pasiryži-mą savo veikimą už Kanados lietuvių vienybę, veikimą dėl kultūrinės pažangos, tęsti pirmyn. Šale to, mes tvirtai tikime, kad pažangūs kana-diečiai lietuviai, esant ge-roms sąlygoms, pageidaus pasiūsti Lietuvon kokį nors dovanų siuntinį, arba atlikti kurį kitą darbą, sarišyje kultūrinio bendradarbiavimo su Lietuva.

Tuos visus klausimus Ko-mitetas laiko atvirus savo veikimo dienotvarkėje.

Todėl yra labai svarbu su-stiprinti mūsų Nacionalį Ko-miteta.

Atsilyginant už brošiūrą, labai gražiu dalyku būtų, jei mūsų draugai ir draugės su-teiktų auką, didesnę, negu (Pabaiga ant 11 pusl.)

Ka

194 sukak dos iš grobil syti a buvo kas t padar atstat krašt: žinišk sakyt per p sius.

Kla Nr. 1: ruošti nizmų frezuc raudo

194 kykla 100 r tu jau monė: moksl kykla cialist Klai la šiai išsipli kia f orkes zicijo: riuose 200 m Než pėčos jauniz zikos ra tai giausi Kon puikia dažna konce vietos rus.

Kla medij zoną zel". s sierius Tea Pagėg gę, Er jo chc sambli instru pasiro lauska

Kla mieste ratelin lyvav prekų popier pramo tų mie istaig ta lai uosto Klai buvo tūksta vinių krūm

Kas Naujo Lietuvoje

Klaipėdos Krašte

1948 m. sausio mėn. 28 d. sukako 3 metai nuo Klaipėdos išvadavimo iš vokiškųjų grobikų. Būtų per daug rašyti apie tai, kaip smarkiai buvo sunaikintas miestas, ir kas buvo tarybinių žmonių padaryta per šiuos 3 metus, atstatant Klaipėdą ir jos kraštą, nes buvo atliktas milžiniškas darbas. Užtenka pasakyti, kas buvo padaryta per paskutinius kelis mėnesius.

Švietimas, Kultūra, Komunalinis Ūkis

Klaipėdos amatų mokykla Nr. 12 pradėjo jūrų laivynui ruošti specialistus — mechanizmų remonto tekintojus, frezuotojus, šaltkalvius ir raudonmedžio stalius.

1947 m. šią amatų mokyklą baigė daugiau kaip 100 mokinių, kurie šiuo metu jau dirba Klaipėdos pramonės įmonėse. 1947-48 mokslo metais amatų mokykla išleis 250 jaunų specialistų.

Klaipėdos muzikos mokykla šiais metais žymiai išsiplėtė. Dabar joje jau veikia fortepijono, daianavimo, orkestrinio-smuiko, kompozicijos ir kiti skyriai, kuriuose mokosi daugiau kaip 200 mokinių.

Nežiūrint į tai, kad Klaipėdos muzikos mokykla yra jauniausia visų Lietuvos muzikos mokyklų šeimoje, ji yra taip pat viena pavyzdinčiausių.

Kompozitorius Karos a s puikiai vadovauja mokyklai, dažnai ruošia viešus mokinių koncertus. Mokykla papildo vietos muzikinio teatro kadrus.

Klaipėdos muzikinės komedijos teatras pradėjo sezoną opere "Manoji Giuzel". Spektaklį pastatė režisierius Gustaitis.

Teatras neseniai aplankė Pagėgius, Jurbarką, Tauragę, Eržvilką, Batakius, išstoję choras, liaudies šokių ansamblis, atskiri vokalistai ir instrumentalistai. Puikiai pasirodė dainininkai Paulauskaitė, Normantas ir kiti.

Klaipėdoje neseniai praėjo miesto meninės saviveiklos ratelių apžiūra, kurioje dalyvavo 15 kolektyvų: jūros prekybinio uosto, celiuliozės popierio kombinato, žuvies pramonės technikumų ir kitų miesto įmonių bei mokslo įstaigų rateliai. Pirmąją vietą laimėjo jūros prekybinio uosto ratelis.

Klaipėdoje vėlyvą rudenį buvo pasidinta dešimtys tūkstančių jaunų dekoratyvinių ir vaisinių medelių bei krūmų.

Klaipėdos geležinkeliečiai pastatė pirtį. Ten, kur neseniai gulėjo gelžgaliai, plytgaliai ir betono krūvos, dabar stovi baltas, gražus pastatas. Pirties vidus pasižymi moderniškiausiu įrengimu. Pirtyje veikia kirpyklos, dezinfekcijos kamera, higienos skyrius, šiltas sausas dušas. Dauguma įrengimų gauta iš broliškiųjų respublikų.

Klaipėdėj prasidėjo pirtieskalbyklos kombinato statyba. Šitam dideliam pastate veiks dviejų šimtų vietų pirtis, vonios ir mechanizuota skalbykla.

Klaipėdoje atstatytas vandentiekis, kuris buvo visiškai vokiečių apgriautas.

Iš visų miesto pusių yra matomas į viršų iškilęs naujas 40 metrų aukščio vandens slėgimo bokštas.

Naujieji įrengimai Klaipėdos vandentiekiiui, atgabenti iš Maskvos gamyklos.

Klaipėdoje pradėjo veikti onkologinė ambulatorija.

Klaipėdoje, Rusnėje ir Andrijevave atidarytos naujos vaistinės. Klaipėdoje pradėti parengiamieji darbai cheminei laboratorijai įrengti.

Gargžduose ir Priekulėje atidarytos darbo jaunimo progimnazijos, kuriose mokosi apie 200 darbininkų ir valstiečių vaikų.

Priekulėje organizuota vaikinė pradžios mokykla, kur mokosi beraščiai ir mazašščiai.

Klaipėdos apskrities mokyklų tinklas naujaisiais metais žymiai praplėstas. Šiuo metu apskrityje veikia 85 pradinės mokyklos ir 4 progimnazijos. Pradėjo veikti naujos mokyklos Juodkrantėje, Preiloje, Peryalkoje, Nidoje. Daugiau kaip 5,000 vakų lanko pradinės mokyklas.

Pramonė

Klaipėdos mieste šį rudenį pradėjo veikti naujoji duonos gamykla. Visi duonos gaminių procesai mechanizuoti. Gamyklos gamybinis pajėgumas — 25 tonos duonos per parą.

Klaipėdoje neseniai atidaryta nauja baldų dirbtuvė, kuri gamina ūkio reikalams baldus, mokyklinius baldus.

Klaipėdos pramkombinatas atidarė maišams gaminti didelę dirbtuvę.

Klaipėdos mėsos kombinatė atstatyti ir pradėjo veikti šaldytuvai, kurie buvo smarkiai sugriauti vokiečių.

Taip pat atstatytos medicinos preparatų gamybai patalpos, jau pradėta montuoti įrengimai, kurie gauti iš broliškiųjų respublikų.

Klaipėdos saldainių fabrikas "Geguzės Pirmoji" plečiamas. Pastatytos naujos mašinos, šokolado ir šokoladinių saldainių gamybai įrengtas malūnėlis kakao pupelėms malti ir t.t.

Klaipėdos "Dailės" kombinatas paskutiniu laiku pasie-

kė didelių laimėjimų. Pradėjo dirbti graviravimo, raižbos ir gintaro apdirbimo cechais. Pradėjo veikti audimo cechas, kuriame gaminama tautinių audinių. Šių skyrių išdirbinius galima rasti visose respublikos krautuvėse, ir jie aukštai vertinami. Neseniai gintaro cechas pagamino rašalinę, kuri buvo priimta į Maskvos taikomojo meno parodą.

Priekulės plytinė be prastų plytų bei čerpių neseniai pradėjo gaminti ir specialias architektūrines lygias plytas. Jau pagaminta pirmieji 100,000 tokių plytų.

Žemės Ūkis

Neseniai Klaipėdoje įvykusi pirmoji apskrities žemės ūkio paroda akyvaizdžiai parodė, kokių stambių laimėjimų pasiekė paskutiniiais metais mūsų apskrities darbo valstiečiai. Puikų derlių nuėmė Priekulės valsčiaus Vaškių apylinkės naujaku-

rys Martynas Vitkauskas. Parodoje jis išstatė miežių pavyzdį, kurie 1 ha plote duoda 24.2 dvigubo centnerio. O Andrijevavo valsčiaus valstiečiai Zvankauskas ir Vytė išstatė kviečių pavyzdžius, kurie jiems davė iš 1 ha po 23 dv. centnerius.

Paroda buvo gausi puikių daržovių eksponatų, geriausių linų rūšių. Namų pramonės skyrius parodė, kokius vertingus audinius Lietuvos valstietės moka iš linų austi. Gyvulininkystės skyriuje buvo išstatyta tarybinių ūkių, atskirų valstiečių daug puikių eksponatų: karvių, žirgų ir t.t.

Už vertingiausius eksponatus parodos dalyviai gavo premijas.

Žemės ūkio paroda truko tris dienas, ir ją aplankė daugiau kaip 1,000 valstiečių iš visų apskrities valsčių.

L. Sklerytė

Vilnius, 1948 sausio mėn.

Rašykitės į Pašalpinę Organizaciją Kanadoje

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija skelbia vąj gavimui naujų narių. Ši draugija yra didžiausia lietuvių pašalpos organizacija Kanadoje. Ji turi 11 kuopų, tad yra patogu prie jos prisijungti — kur nuvažiuosi, ten rasi minėtos draugijos kuopą.

Vajus, su per pus numazintu įstojimo mokesčiu, prasidės su 1-ma diena kovo mėnesio ir tęsis iki 1-mos dienos birželio mėnesio.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija turi tris pašalpos ir pomirtinės skyrius, pagal narius mokesčius ir išmokamą pašalpą ir pomirtinę. Pirmo skyriaus nariai moka 25 centus į mėnesį į pašalpos fondą ir 10 centų į pomirtinės fondą. Susirgę gauna pašalpos \$3,25 į savaitę, o mirus — išmokama \$80.00. Antro skyriaus nariai moka 50 centų į mėnesį į pašalpos fondą ir 15 centų į pomirtinės fondą. Susirgę gauna pašalpos \$6.50 į savaitę, o mirus — \$120. Trečio skyriaus nariai moka 90 centų į mėnesį į pašalpos fondą ir 20 centų į pomirtinės fondą. Susirgę gauna pašalpos \$10.00 į savaitę, o mirus — \$160.

Sergantiems nariams pilna pašalpa mokama per 6 mėnesius. Kitus šešius mėnesius — pusė pašalpos. Išėjus 12 mėnesių pašalpą, išėjus arba dalimis, pašalpa nemokama per 12 mėnesių, bet po 12 mėnesių vėl galima gauti pilną pašalpą per tris mėnesius, kol priklausys draugijai.

Taigi, draugai ir draugės, neatidėliokite, rašykitės į šią pašalpinę draugiją. Jūs jau nesnis, juo geriau. Ne laikas rašytis, kada susergi.

Kur nėra kuopos, galima prigulėti tiesiai prie Centro, mokant mokesčius tiesiai Centru. Susirgus, Centras išmoka pašalpą taip, kaip ir kuopos nariui.

Prie Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos gali prigulėti visi, neatsizvelgiant religinių ar politinių įsitikinimų, jei jie sutinka su konstitucija ir statutais. Gali prigulėti miestų darbininkai, miškų ir kasyklų darbininkai. Visi turi lygias teises į pašalpą ir pomirtinę. 1947 metais draugija išmokėjo savoms nariams pašalpomis \$3,746.5. Sirgo 87 nariai. Jeigu jie būtų neprigulėję prie draugijos, žiūrėkit, kokius nuostolius būtų turėję.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Centro Komitetas kviečia draugijos narius į darbą šio vėjaus metu. Pasistenkit išaiškinti šios draugijos siekius tiems, kurie dar nepriklauso, pakalbinti prisirašyti.

Kur nesiranda mūsų draugijos kuopos, norintieji prigulėti kreipkitės prie Centro Komiteto sekanciu adresu: J. Kevėža, 11A Delaware Ave., Toronto, Ont.

J. Kevėža
C.K. Sekretorius

BELLSHILL, Škotija. — Škotijos progresyviai lietuviai trokšta, kad mūsų gimtasis kraštas greičiau atsikeltų iš karo ir nacių paliktų sunkumų. Kad nors kiek prie to darbo prisidėti, jie paaugojo sulig išgalės. Štai aukotojai ir jų aukos:

Albinas Sinkevičius aukojo 1 svarą, 10 šilingų ir 6 penus; Juozas Masevičius — 1 svarą ir 10 šilingų; J. M. Klataitis — 1 svarą ir 4 šilingus; Kazys Prodotkas — 1 svarą, 2 šilingus ir 6 penus; Jonas Račiukaitis ir Povilas Pajuodis — po 1 svarą; Adelė Norkevičienė — 8 šilingus.

P. Varnaitis, M. Banavičius, J. Zvingila, J. Griška, A. Norkevičius, Ed. Misiunas, M. Lenčiauskas, E. Zvingilienė ir P. McKay — po 5 šilingus.

J. Vosylius, J. Sinkevičius ir A. Miliauskas — po 4 šilingus.

J. Voskus, P. Lesčika ir J. Kupčevičius — po 3 šilingus ir 6 penus. A. Liauteris — 3 šilingus.

J. Verbickas, S. Kazevičius, J. Dabulevičius, V. Bauliulis, J. Klataičiūtė, B. Ralys, A. Jarusevičius, J. Mekšraitis, A. Šventoraitis, P. Šventoraitis, A. Bukevičius, P. Barkauskas, M. Rebnevienė, P. Kreiskamas, V. Liaukis, F. Naujalis — po 2 šilingus ir 6 penus.

Jesse Klataičiūtė, G. Morvin, P. Tamavičius, J. Barkauskas, O. Bauraitienė, V. Karuša, Mrs. Dillon — po 2 šilingus.

J. Vasiliauskas, J. Kriaučiūnas, A. Sinkevičius, K. Dvilinskas, po 1 šilingą.

Pavieniai suaukojo 16 svarų, 8 šilingus ir 6 penus. LDD per posėdį — 1 svarą, 6 šilingus ir 6 penus. Smulkių aukų 19 šilingų. Per vaicarėlius sukelta 6 svarai, 5 šilingai ir 4 penai. Per LDD šokių sukelta 31 svaras, 2 šilingai ir pusdešimto peno. Laimėjimai davė 21 svarą ir 17 šilingų. O. Dubickienė už laimėjimus 2 svarus ir 10 šilingų. LDD vakarėlio pelnas 1 svaras. Už laimėjimus 11 šilingų ir 6 penai. Smulkių iš bakso 7 šilingai ir 1 penas. Smulkių aukų 3 šilingai ir pusantro peno. Viso pajamų buvo 82 svarai, 1 šilingas ir 10 penų. Išlaidų turėjom 1 svarą, 13 šilingų ir 9 penus. Lietuvos paramai liko 80 svarų, 8 šilingai ir 1 penas. Pnigai padėti į banką. Kada Lietuvos įgalioti žmonės pasakys, kur reikia priduoti arba ką nupirkti, tai gaus iš Lietuvos Šelpimo Komiteto viso 100 svarų.

Komitetas, vardu Lietuvos (Pabaiga ant 11 pusl.)

Škotijos Progresyviai Lietuviai Paaugojo Lietuvos Paramai

BELLSHILL, Škotija. — Škotijos progresyviai lietuviai trokšta, kad mūsų gimtasis kraštas greičiau atsikeltų iš karo ir nacių paliktų sunkumų. Kad nors kiek prie to darbo prisidėti, jie paaugojo sulig išgalės. Štai aukotojai ir jų aukos:

Albinas Sinkevičius aukojo 1 svarą, 10 šilingų ir 6 penus; Juozas Masevičius — 1 svarą ir 10 šilingų; J. M. Klataitis — 1 svarą ir 4 šilingus; Kazys Prodotkas — 1 svarą, 2 šilingus ir 6 penus; Jonas Račiukaitis ir Povilas Pajuodis — po 1 svarą; Adelė Norkevičienė — 8 šilingus.

P. Varnaitis, M. Banavičius, J. Zvingila, J. Griška, A. Norkevičius, Ed. Misiunas, M. Lenčiauskas, E. Zvingilienė ir P. McKay — po 5 šilingus.

J. Vosylius, J. Sinkevičius ir A. Miliauskas — po 4 šilingus.

J. Voskus, P. Lesčika ir J. Kupčevičius — po 3 šilingus ir 6 penus. A. Liauteris — 3 šilingus.

J. Verbickas, S. Kazevičius, J. Dabulevičius, V. Bauliulis, J. Klataičiūtė, B. Ralys, A. Jarusevičius, J. Mekšraitis, A. Šventoraitis, P. Šventoraitis, A. Bukevičius, P. Barkauskas, M. Rebnevienė, P. Kreiskamas, V. Liaukis, F. Naujalis — po 2 šilingus ir 6 penus.

Jesse Klataičiūtė, G. Morvin, P. Tamavičius, J. Barkauskas, O. Bauraitienė, V. Karuša, Mrs. Dillon — po 2 šilingus.

J. Vasiliauskas, J. Kriaučiūnas, A. Sinkevičius, K. Dvilinskas, po 1 šilingą.

Pavieniai suaukojo 16 svarų, 8 šilingus ir 6 penus. LDD per posėdį — 1 svarą, 6 šilingus ir 6 penus. Smulkių aukų 19 šilingų. Per vaicarėlius sukelta 6 svarai, 5 šilingai ir 4 penai. Per LDD šokių sukelta 31 svaras, 2 šilingai ir pusdešimto peno. Laimėjimai davė 21 svarą ir 17 šilingų. O. Dubickienė už laimėjimus 2 svarus ir 10 šilingų. LDD vakarėlio pelnas 1 svaras. Už laimėjimus 11 šilingų ir 6 penai. Smulkių iš bakso 7 šilingai ir 1 penas. Smulkių aukų 3 šilingai ir pusantro peno. Viso pajamų buvo 82 svarai, 1 šilingas ir 10 penų. Išlaidų turėjom 1 svarą, 13 šilingų ir 9 penus. Lietuvos paramai liko 80 svarų, 8 šilingai ir 1 penas. Pnigai padėti į banką. Kada Lietuvos įgalioti žmonės pasakys, kur reikia priduoti arba ką nupirkti, tai gaus iš Lietuvos Šelpimo Komiteto viso 100 svarų.

Komitetas, vardu Lietuvos (Pabaiga ant 11 pusl.)

Komitetas, vardu Lietuvos (Pabaiga ant 11 pusl.)

Komitetas, vardu Lietuvos (Pabaiga ant 11 pusl.)

Komitetas, vardu Lietuvos (Pabaiga ant 11 pusl.)

Liaudies Balsas

VIENINTĖLIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS
ISEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto, 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: Waverley 0592

TAIP YRA VIŠOSE ŠALYSE

Naujienos vasario 12 dienos laidoj rašo: "Naujienos buvo paskelbusios džiugių žinių apie pirmąsias išvietintųjų lietuvių dienas Australijoje. Atvežtus tremtinius sveikino valdžios atstovai, ilgai juos klausinėjo laikraštiniškai, o darbo ministerija paruošė specialius kursus, kuriuose kiekvienas buvo supažindintas su Australija, duodamos pagrindinės anglų kalbos žinios, etc. Naujienų bendradarbis dabar praneša, kad valdžia nesilaiko Vokietijoje padarytų sutarčių".

Naujienų bendradarbis iš Yornupo joms rašo: "Kai ruošėmės važiuoti Australijon, valdžios pareigūnai žadėjo visus skirti į darbus pagal specialybes. Reikėjo pasirašyti darbo sutartis vieneriems metams; po jų — žmogus laisvas. Dabar, kai atvažiuoju, į specialybes visai neatsižvelgė, ir vietoje pasirašytų Vokietijoje darbo sutarčių, verčia sudaryti naujas — dviems metams dirbti ten ir toki darbą, kokį valdžia skirs.

"Apskritai, į miestus vyrai nepapuolė, bet dirba šiose srityse: gelžkelyje, miško medžiagos apdirbime, druskos pramonėje, statyboje, vandens tiekime, linų pramonėje ir kasyklose".

Kurie manė, kad jiems bus tikras rojus Australijoje, Kanadoje ir kitose Amerikos šalyse, dabar pradeda matyti, kad to rojus nėra. Reikia pasakyti, kad ir nebus. Australija, Kanada ir kitos šalys atsikvietė ne ponais būti, bet darbu dirbti. Tą kiekvienas turi žinoti visuomet.

Tie žmonės, kurie net profesionalus, kaip gydytojus, inžinierius, mokytojus, vylėjo, darė didelę klaidą. Tokiems žmonėms svetimaj šalyje bus dar sunkiau. Čia gimę ateivių vaikai nelabai laukiami tokiose profesijose, o ką bekalbėti apie pačius ateivius.

VIDURIO LIETUVIŲ TARPE NĖRA

Lietuvoje dabar visi žmonės įsitraukę į vieną darbą: atsistatymo darbą, Lietuvos gyvenimo pagerinimo darbą. Darbininkai, valstiečiai, profesoriai, inžinieriai, gydytojai ir kiti — visi įsitraukę į darbą. Ir nei vienam nėra klūčių dirbti Lietuvos žmonių gerovei. Jeigu kas susiduria su sunkumais, tai tik tas, kuris norėtų tą darbą sutrukdyti, suokalbauti dėl sugražinimo tos tvarkos, kuri davė laisvę žmogui išnaudoti kitą žmogų. Partijinės kovos tenai yra praėties dalykas. Žmogų vertina ne pagal partiją, o pagal atsivėlavimą visuomenės interesams.

Užsienyje — priešingai. Užsienyje susikoncentravo tie žmonės, kuriems mažiausiai rūpi Lietuvos atsistatymo darbas, jos pakėlimas, kultūrinimas. Užsienyje randasi politikierių politikieriai, melagių melagiai ir kitoki elementai, mėgstą gyventi iš kitų prakaito.

Apie tuos politikierius, aišku, nebeverta ir kalbėti. Bet mums svarbu, kad tie politikieriai negalėtų išnaudoti mūsų čia, užsienyje. O jie to labai siekia. Jie verkia dėl prarasto rojus ir nori, kad ir mes verkume — ne tik verkume, bet ir su aukomis jiems padėtume.

Jie dabar jau nekalba apie fašizmą ir nacizmą. Jie jau atsteigtą Lietuvą su demokratine tvarka. Girdi, smetoninė Lietuva niekada nebegrįš. Bet ar yra bent mažiausios galimybės tokiai Lietuvai?

Elementai, kurie dabar jau apie demokratinę Lietuvą kalba, yra reakcingosios lietuvių nuotrupos. Jeigu kas tiki, kad vilkas kada nors bus avimi, tas labai klysta. Fašistas niekadoms nebus demokratas.

Viduriniai elementai, kaip liaudininkai, visai išnyko. Jie susiliejo į vieną frontą su fašistais. O jeigu ir būtų vienas kitas, tai jiems nebūtų kada nei aiktelėti, kaip smetonaciai juos pastumtų šunims šeko rauti. Kada jie turėjo progą, ir tai nepasinaudojo, o kitos tokios jau nebus.

Padoresniam lietuviui nėra kito kelio: jis turi arba būti su tais, kurie stato naują Lietuvą, arba su reakcingosiomis nuotrupomis, kurios nieko atiečiai neturi. Vidurio nėra.

KAS NAUJO PASAULYJE

Trumaniniai demokratai galų gale pradeda rimčiau galvoti apie Henry A. Wallace kaip prezidentinį oponentą.

Aną dieną įvyko kongresmano rinkimai New Yorke, 24-tame distrikte, ir Wallace kandidatas, kandidatavęs American Labor Party tikietu, lengvai sumušė savo oponentus.

Trumaniniai demokratai pasikvietė talkon Rooseveltienę, New Yorke miesto majorą O'Dwyerį ir kitus tvirtus šulius, bet nieko nepadėjo.

Minėtas distrikatas buvo skaitomas demokratų tvirtove. Taipgi reikšminga, kad tame distrikte gyvena daug siuvėjų, kurių unijos vadai pasisakė prieš trečiąją partiją.

ALP kandidatą Isaacsoną rėmė ir komunistai. Jie buvo veikliausi agitatoriai. Tas taipgi rodo, kad komunistai ne nubaidė, kaip kad kai kas mano, bet padėjo surinkti kuo daugiau balsų už trečiosios partijos kandidatą.

Konni Ziliakus, kairiųjų darbiečių vadai, šaukia konferenciją socialistų, kurie priešingi Maršalo plano siekiams Europoje. Konferencija įvyks kovo 21 ir 22.

Konferencijoj dalyvaus 16 valstybių socialistai. Tai tu valstybių, kurioms taikomas Maršalo planas. Be kitų, dalyvaus Italijos socialistų vadai Pietro Nenni, Lenkijos socialistų veikėjas Oskar Lange, Čekoslovakijos socialistų atstovas Zdanek Fierlinger, Francijos socialistų atstovas Paul Bancourt, Švedijos — George Branting ir Zeta Hoelung.

Konni Ziliakus sako, kad Maršalo planas yra Amerikos reakcionierių šamokslas pasikinkyti Europos šalis savo naudai. Jis esąs atsuktas prieš naują Europos demokratijas ir aplamai prieš liaudies interesus, nežiūrint, kad yra kalbama apie finansines paramas.

Vengrijos Socialdemokratų Partija pašalino iš vadovybės visą eilę dešiniųjų vadų. Viso pašalino virš 50.

Jie galės pasilikti partijos nariais, bet turi pasitraukti iš valdiškų vietų.

"Išvietintųjų" tarpe randasi Anna Kethly, parlamento vicepirmininkė; Antal Ban, industrijos ministras; Odon Kishavy, Profesinių Sąjungų Tarybos pirmininkas; Ference Szeder, parlamento sargybos viršininkas.

Partijos generalio sekretoriaus pavaduotojas George

Narosan pareiškė, kad Socialdemokratų Partija kooperuos su komunistais.

Tarybų Sąjunga pasirašė savitarpinės pagalbos sutartį su Vengrija. Maskvoje lankėsi Vengrijos prezidentas Zoltan Tildy ir kiti vyriausybės nariai.

V. M. Molotovas pareiškė, kad dabar Tarybų Sąjunga turi ištisą juostą draugiškų valstybių nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų.

Tarybų Sąjunga taipgi pasirašė prekybinę sutartį su Belgija. Belgija duos Tarybų Sąjungai savo gaminių, o Tarybų Sąjunga grūdų ir kito maisto.

Valstybės sekretoriaus generolo Maršalo ekspertas Graikijos klausimuos iškėlė viršun, kad situacija Graikijoje prasta, kas liečia Trumano doktriną. Iš jo raportomatosi, kad partizanai laimi, o ne monarchistai, amerikiečių ir britų gausiai remiami militariniai ir ekonominiai.

Trumano administracija skiria Graikijos pagalbai dar \$300,000,000. Taipgi ir Čiangkaišeko pagalbai \$570,000,000.

Kaip Graikijoje, taip ir Kinijoje, kad ir ne taip greitai, laimi liaudies jėgos. Vis daugiau ir daugiau balsų girdisi, kad Amerikai reiks įsivelti su savo armijomis, jeigu ji norės išgelbėti smunkančius režimus.

Britanijos valdžia vėl pasiskelbė, kad ji tęs pardavinėjimą ginklų arabiškiems kraštams, kaip yra susitarta su jais.

Tuo tarpu arabai pulkais traukia į Palestiną karui su žydais.

Jungtinėse Tautose kalbama apie sudarymą armijos Palestinei, kad būtų galima įgyvendinti padalinimą. Iš-

eina, kad Jungtinių Tautų armijai, jeigu ji būtų sudaryta, tektų kovoti su britų ginkluotais arabais. Britų elgėsis aiškiai rodo, kad jie nenori, kad Jungtinių Tautų planas būtų gyvendinamas.

Tarybų Sąjungos okupacinės jėgos šiaurinėj Korėjoje leido viefniams gyventojams susidaryti valdžią, išsidirbti konstituciją ir susiorganizuoti savo armiją.

Kiek galima spręsti, tai tarybinės jėgos jau gali rengtis aplėisti Korėją.

Amerikiečiams tas labai nepatinka. Jie bijo pasitraukti iš savo zonos, nes kairieji paimtų viršų. Amerikiečių jėgos laiko darbo žmones suspaustus ir nepileidžia prie savivaldos.

Dešinieji elementai Korėjoje, kaip ir daugelyje kitų šalių, kooperavo su japoniškais okupantais ir dabar neturi žmonių simpatijos.

Jungtinių Valstijų militarinis tribunolas Nuremberge nuteisė kalėjimui iki gyvos galvos Hitlerio armijos komandierių Balkanuose maršalą Listą ir leitenantą generolą Kuntzę.

Listas buvo apkaltintas leidime žudyti civilius gyventojus po 100 už vieną sužeistą ar nudėtą vokiečių. Tokiu būdu buvę nužudyta 63,000.

Dvidešimt metų kalėjimo gavo generolas Rendulic, antros penzerių divizijos komandierius Jugoslavijoje.

Pirmu kartu istorijoj tokie aukšti militariniai vadai elgėsi taip kriminališkai su civiliais gyventojais.

BERLYNAS. — Didžiausias Sovietų zonoj vokiečių laikraštis skelbia, kad staugo kainų nukritimas biržoje reiškia pradžią depresijos Amerikoje.

Atiduosim širdį

V. Valsiūnienė

Nuteriotą tėviškę, kaip žiedą,
Mes prikelsim žygiams ir darbais, —
Rudeniniai vėjai tegul gieda
Apie tai, kad Vargas pasibaigs.

Kas prie knygos, kas lauke prie plūgo,
Stos darban tikėjimu giliu,
Ne su tais, kurie savęs pabūgo, —
Penkmečio žygiuosime keliu.

Ne su tais, kurie, audroj nugirdę,
Šlamant lapą, skundžias likimu, —
Savo kraštui atiduosim širdį
Ir gyvensim josios plakimu.

Nuteriotą tėviškę, kaip žiedą,
Mes prikelsim žygiams ir darbais, —
Rudeniniai vėjai tegul gieda
Apie tai, kad laimė nesibaigs.

Pastabos

Ontarijoj badas elektros jėgos. Diena dienon Toronte po kelis kartus į dieną ant pusvalandžių išjungama elektra.

Industrijoje, įmonėse, darbas kas dieną trukdomas, daromi nuostoliai. Visi nepatenkinti.

Nukenčia visi, industrijos, prekybininkai, darbininkai. Tačiau darbininkams tas skaudžiausias atsiliepia. Jų uždarius žymiai sumažėjo.

Ir kada tas pasibaigs — niekas nežino. Gal būt už mėnesio, gal dviejų ar trijų?

Provincijos premjeras konservatas Drew, kuris už tą elektros trūkumą yra tiesioginiai atsakomings, kažkur dingo. . . Niekur niekas jo nebegirdi.

Matomai nedrįsta dabar žmonėms pasirodyti. O juk ir tai reiškia nuostolį. Žiūrėk, kiek jis daug kalbų per tą laiką būtų pasakęs atakuodamas komunistus. . .

Nuostolis, tikras nuostolis!

Faktinai mūsų premjeras Drew niekuo daugiau ir nesirūpino. Kiek ir kur jis kalbėjo, visur pagrindinė jo kalbos tema buvo komunistai, kaip jie yra pavojingi, kokią žalą jie padarytų. . .

Tačiau niekas tiek daug nuostolio Ontarijos provincijos žmonėms nepadarė, kaip konservatas Drew per savo nesirūpinimą provincijos reikalais.

Charakteringa dabar prisiminti Lietuvą. Lietuva, pergyvenusi pačių okupaciją, tokį žiaurą naikinimo karą, trečiuose metuose jau įveda elektrą ne tik miesteliuose, bet ir kaimuose.

Elektros šviesa žiba tokiose vietose, kur per amžius viešpatavo balana. Vietose, kur niekad nebuvo net svajojama apie elektrą, dabar valstiečiai elektros pagalba atlieka savo ūkinius darbus!

Gi mūsų turtingiausioje Kanados provincijoje ir Toronte, kur joks šovinyškas nebuvo išsautas, kur jokia bomba nėra nukritusi per visą karo laiką, kur klesti visa ko gausa — nėra elektros!

Aš galiu eiti lažybų, su bile kuo, kad mūsų premjeras Drew savo pirmojoje — po šios tylos — kalboje, visų pirma užsipuolė ant komunistų. Jis sakys, kad didžiausiu provincijai ir visai Kanadai pavojumi yra komunistai. . .

Z. J.

Londono prieklauskos darbininkai žarsto grūdus, tik atvežtus iš Tarybų Sąjungos. Juos atvežė tarybinis laivas Baku. Britai už grūdus moka mašinerija ir įrankiais.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Ką Amerikos Lietuviai Privalo Žinoti

Daug Amerikos lietuvių beveik nieko nežino kokia buvo ta Lietuvos Taryba, kuri vasario 16 d. 1918 m. paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Visų pirma reikia žinoti, kad tuomet Lietuva buvo kaizerinės Vokietijos okupacinė. Kaizerinė Vokietija suklupo, kuomet lapkričio mėnesį, tų pačių metų, Vokietijoje kilo revoliucija.

Lietuvos Taryba niekenu buvo išrinkta. Tą pripažino ir "Naujienos", kurios vasario 12 d., 1924 metų, rašė: "Vasario 16 dieną nepriklausomybės paskelbimas buvo padarytas niekenu nerinktos Lietuvos Tarybos, kuri vėliau tą paskelbimą pati panaikino, sutikdama atiduoti vyriausią valdžią Lietuvoje vokiškam kunigaikščiui Ulrichui. Vasario 16 pasiliks tikrai, kaip biurokratų ir atžagareivių šventė".

Taip rašė apie tą "nepriklausomybę" "Naujienos". Dabar mes prašome įsitęmėti, kaip rašė apie tą pačią Tarybą ir jos rolę Lietuvos socialdemokratų laikraštis "Darbo Balsas".

N-ry 43, iš lapkričio 6 dienos (1918 m.) "Darbo Balsas" juodai ant balto rašė: "Tie visi jos (Tarybos) darbai popieriniai. Papūtė revoliucijos vėjas ir išnešiojo juos, kaip rudens lapelius. Ir ačiu Viešpačiui, kad išnešiojo ir konvencijas ir pačią Tarybos gautąją nepriklausomybę su keturiomis virvėmis ant kaklo. O gyvenimas

šė Tarybai vilko bilietą, nors tūli iš jų (Kairys, Biržiška) protarpiais dalyvaudavo Taryboje, protarpiais išbėgdavo iš jos.

Daugiau net. Lapkričio 10-15, 1918 m., Vilniuje įvyko Lietuvos Socialdemokratų konferencija. Toje konferencijoje socialdemokratams pradėjo kalbėti apie gyvenamąją "visuotinės revoliucijos metą", apie "iš pamatų griovimą senosios politinės, ekonominės ir visuomeninės tvarkos", apie valdžios perėjimą iš buržuazijos rankų į darbininkų rankas!

Matote, ką tuomet sakė socialdemokratams! Jei Grigaičiai, Michelsonai ir Janušiai turėtų bent krislį sarmatos, jie dabar raustų iš gėdos, švėsdami tą "nepriklausomybės" dieną, kurią, po kaizerio globa, išperėjo Smetonos, Stulginskiai, Alšauskai, Šauliai ir visa jų padermė.

Begėdiškai meluoja ponai tarybininkai, kad vasario 16 Lietuva buvo atpalaidota nuo Vokietijos ir tapo nepriklausoma.

Jokiais melais ir istorijos fušeravimu negalima užtrinti tą faktą, kad praslinkus mėnesiui laiko nuo "nepriklausomybės" paskelbimo, Berlynan išvyko Tarybos delegacija, kurios sąstatan įėjo J. Šaulys, kunigas Staugaitis ir advokatas Vileišis. Kovo 23 dieną jie įteikė Vokietijos kancleriui pranešimą, kuriame juodu ant balto pasakyta, jog "Taryba stovi už Lietuvos valstybės santykius su Vokietija, kaip jie yra suformuluoti Tarybos nutarime 1917 m. gruodžio 11 dieną". Taigi, Taryba visiškai neatmetė amžinų ryšių su Vokietija. Tuo pasiremdama kaizerio valdžia kovo 23 die-

Žiemužė Praslinks

Tyla

Greit praslinks šalta žiemužė
Ir nustos šaltis kamavęs;
Šiurpus vėjas, ką taip užžia,
Nustos skundėsis, dėjavęs.

Bet dabar, tai kaip įdūkęs,
Rodos vietos neužtenka,
Jis aplinkui visad sukas,
Kad įsibrautį į grįčią menką.

Tai už lango, tarsi šaukia,
Tai į duris baladoja.
Ei, palauk, tu būsi lauke —
Neįkelsi man čia koją!

Tu turi juk erdvių plotus
Ir laisvai gali keliauti;
Tau kelias nėra užstotas,
Tai kam mano grįčion brautis?

Čionai ir laisvės nustumt,
Nerastum tu nei paguodos,
Čia tu tiktai sužinotum,
Kokios vargšo dienos juodos.

Tad laimingas švilpk pro šalį,
Pro mano bakūžę menką,
Ir džiaukis, kuo kits negali,
Nes laisvės tau ten užtenka.

SYPSENOS

Apsiprasi

Burtininkas: — Tu būsi neturtingas ir nelaimingas kol pasieksi 40 metų amžiaus.

Laimės Ieškotojas: — O kas bus po to?

Burtininkas: — Priprasi prie nelaimių.

Perdaug Pajaunėjo

Vienas senis nugirdo, kad yra tam tikros tabletės, kurios pajaunina žmogų. Jis jų nusipirko ir tuojaus viena išgėrė su vandeniu. Jis už kiek laiko pajuto geriau, tad paėmė daugiau. Ant galo, visą dėžutę.

Apsisvaiginęs senis taip kietai miegojo, kad ant rytojaus žmona vos prikėlė.

"Gerai, gerai," niurnėjo jis mieguistas. "Aš keliu, bet aš neisiu šiandien į mokyklą".

Reikia Pašmeruoti

Farmerys: — Daktare, kada pasisuksi į mano pusę, užėik pažiūrėti mano žmėnos.

Daktaras: — O kas, ar susirgo?

Farmerys: — Nežinau, bet jaučiu, kad kas nors negerai. Vakar atsikėlė reguliariai, 4 valandą ryto, pamelžė karves, išvirė pusryčius bernams, atliko namų ruošą, išsuko grietinę, bet vakare, apie 10 valandą, pareiškė, kad jaučiasi pavargusi. Gal reikia kokio nors toniko. . .

na pripažino Lietuvos nepriklausomybę!

Tai, ką mes čia rašom, neguginėjami faktai. Ir tie faktai prikla pa gėdos stulpo tuos Amerikos lietuvių politikierius, redaktorius, kunigus, kurie dabar taip ciniškai apgaudinėja savo tautiečius, brukte brukdami jiems vasario 16.

Ir dar vienas davinys: Liepos 11 dieną, 1918 m., ta pati Taryba nutarė pakviesti Lietuvos karalium nususų Vokietijos kunigaikštį (hercogą) von Urachą, kurį surado nelėmtos atminties pralotas Alšauskas.

Ot jums, kad norit, nepriklausomybė! Maitint žmones tokiu "dvasiniu" jėvalu gali tik tie, kuriems ir marios iki kelių! — Vilnis.

TRIESTE. — Darbo unijos čia buvo paskelbė 12 valandų generalį streiką ir viskas buvo mieste ir apylinkėse sulaikyta. Mieste buvo visa transportacija sulaikyta.

Streikas skelbtas protestui prieš sezoninius darbininkų atleidėjimus iš darbo.

P. TRAJANOVSKIS

Vertė A. ANDRĖNAS

Berlyno Paėmimas

KARO KORESPONDENTO UŽRAŠAI

(Tėsinys)

Tarybų Sąjungos marėšalas Žukovas pakviečia sąjungininkus pas save pasikalbėti.

Atvažiuoja ketvirtosios sąjunginės valstybės atstovas, prancūzų generolas Delatrade-Tasinji. Jis taip pat eina pas marėšalą Žukovą.

Rami Karlshorsto gatvė ir karo inėinierijos mokyklos pastatai iki šiol nepasiėžymėjo nieku.

Ir štai čia, šituose prastuose pilkuose pastatuose, šiandien turi įvykti istorinės reikėsmės aktas — faėštinės Vokietijos pilnos ir besalyginės kapituliacijos dokumento pasiraėymas.

Šiandien Vokietijos Generalinis Štabas, šitas plėėšikų lizdas, turi oficialiai pripaėžinti, kad jo armija nugalėta, kad sugriuvo jo visi planai ir avantiūros, kad šiandien jis atiduoda savo armiją ir visą Vokietiją nugalėtojų malonei.

Prabėga minutės. Jos atrodė ilgos — visi norėjo pagreitinti istorijos eigą, visi norėjo greičiau pasveikinti vieną kitą su pergale, su vokiečių pradėto karo pabaiga.

Sutemo. Maėoje pilkoje salėje, kurioje turi būti pasiraėytas Vokietijos kapituliacijos aktas, staiga nuėvito proėektoriai ir liustros. Tą vakarą pirmą kartą Berlyne netemdė langų. Berlyniui tai buvo nepaprasta, labai nauja, ir šis nedidelis faktas pabrėė geguėės 8-sios reikėmė.

Salė papuoėta labai kukliai, grieėžtai, be pretenzijų ir prabangą ir žavumą. Trys eilės uėžtiesių minkėtu audeklų stalų; stalias sąjunginių delegacijų vadovams. Sienoje keturių sąjunginių valstybių vėliavos: JAV, TSRS, Anglijos ir Prancūzijos. Salės gale — maėytė palmė. Bet, gal būt, tame salės paprastume ir slypėjo didėioji reikėmė to, kas joje turėjo įvykti.

Koridoriuje pasirodė marėšalas Žukovas, vyriausias aviacijos marėšalas seras Arturas V. Tederis, generolas Spaats, admiralas seras Haroldas Berrou, prancūzų delegacijos vadovas generolas Delatrade-Tasinji. Salė greitai buvo pilna. Marėšalas Žukovas siūlo pradėti darbą ir lėpia įvesti vokiečių vyriausios vadovybės įgaliotinius. Po keletos minučių įeina vokiečiai. Keitelis pasisveikiną marėšalo lazda ir užima nurodytą jam vietą.

Žukovas klausia:

— Generole feldmarėšale Keitelis, ar jės turite įgaliotimus pasiraėyti pilną ir besalyginę Vokietijos kapituliaciją?

Žukovo balsas skamba nepaprastai kietai ir garsiai. Jame susijungė išdidumas ir neapykanta, negailestingumas ir grasinimas.

Keitelis, iš pradėjų pasiraėošęs vaidinti pasipūtusio, nors ir sumuėšto vokiečio vaidmenį, išgirdęs Žukovo balsą, suvirpėjo ir buvo išmuėstas iš vagos. Jis pradėjo nerviškai trūkėioti rankomis, sukėnėtis, irėliai įstatinėti vis kažkodėl krintanti monoklį.

— Įgaliotimus aė turiu, — virpančiu balsu pasakė Keitelis ir įtekė marėšalui Žukovui dokumentą, pasiraėytą gros-admiralo Denico.

Kiekvieną kartą, kai tik buvo ištariama "pilna ir besalyginė kapituliacija", Keitelis suvirpėdavo ir atsisukdavo į adjutantus ir sekretorius.

Štai jis pasilenkė prie teksto. Ranka dreba. Stovintis už jo nugaros adjutantas apsiąėaroja.

Kiekvieną kartą, kai tik Žukovas žiuri į vokiečius, jo akyse pastebimas pasiėlykėtėjimas ir neapykanta.

Po vokiečių aktą pasiraėšo Žukovas ir Tederis ir liudytojai — Spaats ir Delatrade-Tasinji.

Žukovas praneėa: — Vokiečių įgaliotiniai gali būti laisvi.

Vokiečiai iėeina. Salėje ovacijos. Sąjungininkai spaudėia vienas kitam ranką, sveikina su pasiekta didėiaja pergale.

Vokietija kapituliuo! Kiek džiaugsmo ir išdidumo šiuose žodėiuose!

Po trumpos pertraukos marėšalas Žukovas, tarybinės vadovybės vardu, pakvietė sąjungininkų atstovus pietų, pergalės garbei. Kalboje, škirtoje anglams, amerikiečiams ir prancūzams, jis pareiėškė:

— Viso karo metu jės galėjote įsitikinti Tarybų Sąjungos nuoėirdumu, jos iėtikimumu savo sutartims ir įsipareigojimams. Jūs galėjote įsitikinti, kaip didėiulė Tarybų Sąjunga kovoja už savo laisvę ir nepriklausomybę. Leiskite jės patikrinti, kad Tarybų Rusija tikėtai tokia bus ir ateityje. Mes laisvės šalis ir mylime laisvę. Mes — garbingos ir nuosaikios tautos kraėtas ir visada būsime garbingi ir nuosaikūs. Visi būsime tokie, ir pasaulyje vi-

sada bus taika, tvarka ir teisingumas.

Ankstvyvą geguėės 9-sios rytą marėšalas Žukovas sugrėžo į nedidelio vokiečių miesto pakraėtį, į savo štabą. Čia jis gavo draugo Stalino pasveikinimą pergalės proga.

Nugaėėtojai

1945 metų birėelio mėnesio viduryje iš Berlyno į Maskvą atvyko didelė 1-jo Baltarusijos fronto kovotojų, karininkų ir generolų grupė.

Maskvoje apie tai nebuvo praneėta, tačiau girdas apie Berlyno nugalėtojų atvykimą į Maskvą greitai paplito mieste. Maskva suėinojo atvykusių didvyrių pavardes ir jų sustojimo vietą.

Grupės vadovo, Tarybų Sąjungos Didvyrio generolo leitenanto Roslojaus telefonas tarėkėjo be paliovos.

— Kalba iš TSRS Didėiojo Teatro. . . Teatro direktija ir kolektyvas kviečia visą jėsų berlyniečių grupę į operą "Eugenijus Onieginas".

— Jus trukdo fabriko "Piautuvai ir kūjis" partijos komiteto sekretorius. . . Ar negalėtumėt pas mus į klubą atėisti penkis ar šeėis Berlyno kovotojus pasidalinti į spūdėiais su darbininkais?

— Jums skambina iš Baumano rajono devintosios mokyklos. Mokytojai ir mokiniai praėome atvažiuoti pas mus pulkininką Zinėenko.

Pas generolą ėjo delegacijos iš institutų, mokyklų, teatrų, įstaigų, ligoninių, iš fabrikų ir gamyklų.

Darbininkai, artistai, gydytojai, mokytojai ir studentai grabistyte grabistė Berlyno kovotojus. 1-jo Baltarusijos fronto kovotojų pasakojimai buvo klausomi sulaukus kvėpavimą; jiems buvo statoma tūkėstanciai klausimų; jų garbei buvo keliama šimtai nuoėirdžiausių ir karėėiausių toėtų.

Šių eilučių autorius irgi keletą kartų buvo susitikęs su Berlyno nugalėtojais ir jų tarpe sutiko daug paėžistamų ir nepaėžistamų 1-jo Baltarusijos fronto didvyrių.

Jų tarpe buvo visų ginklų rūėių atėtovų: pėstininkų, artileristų, aviatorių, kavaleristų, tankistų. Tai buvo narsūs, drąėūs, prityrė kovotojai. Kautynėse jie pasiėymėdavo sąėiningumu, drąėsa, drausme ir iėstverme.

Dabar savo bendrakalbius jie stebino kuklumu. Teko kalbėtis su serėzantu

Aleksandru Michailoviėium Šulakinu. Jis aukėstas, plaėėiapetis, jo veidas nudegintas saulės, tarsi bronzinis. Jo krūtine puoėia visų trijų laipsnių Šlovės ordenai ir dar trys medaliai — du "Uė draėą" ir vienas "Uė kautynių nuopelnus".

— Ką jums pasakoti? — pradėjo sumiėšęs serėzantas, — dievaėi, neėinau. . . Karėriavau, muėiausi, tai ir apdovanojo. . . Kitus irgi apdovanoėdavo. Ne mane vieną. . .

Jis tyli, nenori pasakoti apie save, ir staiga jės parėstebėsite, kad serėzantas pagyvėja, jo akys suliepsnoja.

— Zinote ką? Aė jums papasakosiu apie savo taikytoją, apie Ilją Sereginą. Jo čia nėra, jis ligoninėje, o jei būtų buvęs sveikas, būtinai būtų atvažiavęs į Maskvą. . . Tai bent žmogus! . . .

Priėstankinio pabūklo vadas Šulaikinas ilgai ir su meile kalba apie savo taikytoją Ilją Sereginą.

Gi apie jį pat mums papasakojo jo pulko bendras, majoras Griėinas.

— Mūsų Šulaikiną praminė artilerijos snaiperiu. Jo sąskaitoje penkiolika sudegintų vokiečių tankų, du "Ferdinandai", iki šimto uėmuėtų kareivių ir karininkų.

— Papasakokit, kaip jės deginot vokiečių tankus, — klausiamo serėzanta.

— Tai ne aė juos deginau, — atsako Šulaikinas, — patranka mūsų labai gera ir sviediniai puikėiausi.

Į Berlyną Šulaikinas įėngė kartu su pėstininkais ir pirmose kautynėse nuslopinė tris vokiečių ugnies taėkus ir sunaikino du prieėo pabūklus.

— Papasakokit ką nors apie Berlyną.

Jis sako: — Taigi, Berlyne ir pasiėymėjo mano taikytojas Sereginas. . . Buvo suėeistas, bet nuo pabūklo nepasitrau-

kė. . . Aė norėjau jėga jį įpriedangą nutempti, bet Iljos akyse iš nuoskaudos aėėaros pasirodė: "Tu, — sako — godus. Labai nori atimti iš draugo malonumą kautis paskutiniame mūėyje. . ." Stovėjo prie pabūklo visas kruvinas, nepamirėiu jo niekad. . . Kai tik šauna — vis į vokiečių. . .

O štai virėla Nikolajus Jakovlieviėius Chodisevas. Jis yra 75-tosios gvardijos divizijos vėliavneėys. Į jo plaėią krūtine sunku žiūrėti — akys mirga. Sunku patikėti, kad paprastas virėla per karą galėtų tiek ordenų užėitauti. Jis turi aukėsinę Didvyrio žvaigėde, Lenino ordeną, du Raudonosios vėliavos ordenus, medalių "Uė draėą", medalių "Uė Stalingrado gynimą" ir "Uė Odesos gynimą". Deėinėje krūtines pusėje pirmo ir antro laipsnio Tėvynės karo ordenai, du Raudonosios žvaigėdės ordenai.

Kiekvienas apdovanojis — žygdarbis, o kartais žygdarbių eilė. Kiekvienas apdovanojimas — rizika. Kiekvienas apdovanojimas — drąėsa ir narsumas.

Chodisevas visą karo laiką buvo žvalgas. Jo specialybė — "liežuviai". Karo bėgyje Chodisevas užmuėė 211 vokiečių ir paėmė daugiau kaip šimtą "liežuvių".

Vokiečių "liežuvius" gaudyti buvo labai sunku. Chodisevas gi juos sugaudavo labai greitai ir jau antrais karo metais atidarė savo divizijoje mokyklą. Dieną jis mokė žvalgas, o naktį dirbo savo mėgstamą darbą.

(Bus daugiau)

MADRIDAS. — Ispanijos faėštinė valdėia tikisi gauti Amerikoje paskolų. Girdi, Valdėybės Departamentas neturėis teisės sulaukyti privatinės paskolas Franco reėimui.

APSIDRAUSKITE LIGOJ IR NĖLATINĖJ!

STOKITE I

Sūnu ir Dukteru Kanados Lietuvių Savitarpinės Paėalpos Draugija

Kapitalas \$19,000.00

Turi 11 Kuopų Kanadoje

Paėalpos išmokėta Vėrs \$55,000

Paėalpos Moka: \$3.25, \$6.50 ir \$10.00 į Savaitę

Pomirtinės Moka: \$30.00, \$120.00 ir \$160.00

Duoklės: 35 ct. iki \$1.10 į Mėnesį.

Dėl Informacijų Kreipkitės:

J. Kevėza, 11-A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

Yra rie gin doje, r skiepy tuo ke dar te negali kos, k ja? Jie save galvas, minias šmeižt ma su spardy jiems k kais pa mėn, a drįsta nutemų kaukes iėtikrų kimas Jie neė žtūzime tų paėė iš kelio čia, Ka riausyl pat rer kais pė kas bu merdin kiekvie kelti ra pagal s ga Ott kad už čius arl menis, kuoti j darbeli neišdeg rio jie nebe ga tik vier raėyti i straips

561

*****

*****

Pu

Už Solidorumą Lietuvių Išeivių Tarpe!

Yra žmonių pasaulyje, kurie gimę ir užaugę priespaudoje, nuo pat mažų dienų įskiepyti diktatūros kvapo, tuo keliu ilgai ėję ir dabar dar tebeeidami, jokiū būdu negali susidaryti sau sąvokos, kas tai yra demokratija? Jie pripratę matyti prieš save pagarbiai nutenkta galvas, atydziai klausančias minias jų skleidžiamo melo ir šmeižto. Todėl, lengvai galima suprasti jų įtūžimą ir spardymąsi, kada atvykus jiems svetimon, demokratiškais pagrindais pagrįstom žemėn, atsiranda tokių, kurie drįsta kai ką prieš pasakyti, nutempti jų sudėvėtas kaukes ir parodyti, kokie jie ištikrųjų yra. Tuomet jų likimas pasidaro apgailėtinas. Jie nežino, ką ir bepradėti iš įtūžimo. Mieliausia jiems būtų pašalinant tokius asmenis iš kelio. Tačiau, kaip galima, čia, Kanadoje, dėl to yra vyriausybė ir teismas, kur taip pat remiamasi demokratiškais pagrindais. Nebėra to, kas buvo toje sužalotoje ir merdinčioje tėvynėje, kur kiekvienas iš tokių gali pakelti ranką, padarė "teismą" pagal savo nuomonę. Jie bėga Ottawon su prašymais, kad uždarytų tuos laikraščius arba deportuotų tuos asmenis, kurie drįsta numaskuoti jų nešvarius, praeities darbelius. Tačiau ir čia jiems neišdega. Smurtas, prie kurio jie buvo taip pripratę, nebegalioja. Jiems belieka tik vienas, vienintelis kelias: rašyti ilgus, pasiteisinančius straipsnius į jiems pataikau-

jančių laikraščių redakcijas. Bet vilką ir nekalčiausios avėlės kailyje lengvai galima pažinti. Ar nesislepia už tų karštų frazių melas, neapykanta, grąsinimai, kerštas ir diktatoriški siekiai? Kiekvieniame žodyje, o ypatingai pono Jono Tumosaus (abejotų, kad tai jo tikroji pavardė, greičiausiai jis ją nusipirko Vokietijoje už amerikonišką "Camel" cigaretes) lyg veidrodyje tai atsispindi. Taigi, eidamas prie savo rašinio tikslo, visų pirmu noriu pamatyti, ant kiek jis, savo "atvirame žodyje", pareiškė atviros tiesos. Jis nori užginčyti, kad Lietuva, kaip ir daugelis kitų Hitleriui parsidavusių valstybių, turėjo savus, ne tik savame krašte, bet ir už jo sienų, žiaurumą ir gėdą mūsų tautai nešančius SS dalinius ir Wehrmachto dalinius. Jis žino, kad "Lietuvos vyriausybė" tam įsakymo neišleido, bet jis, ar tai pamiršo, ar nematė, ar tai nenori matyti (tur būt, kad nenori), kokios gaujos lietuviškų SS dalinių padeginėjo sodybas, žudė nekaltus vaikus ir moteris Jugoslavijoje, Italijoje. Ar jam neteko nugirsti apie lietuviškuosius Wehrmachto dalinius, kovojusius Vitebsko, Smolensko, Minsko ir vėliau Prūsijos srityse? O Speer'o Legione lietuviai pristatė šaudmenis ir sprogstamąją medžiagą vokiečių trupėms net ir vakarų fronte: Belgijoje ir Francijoje. Visa tai yra kiekvienam aišku ir žinoma. Todėl aš ne-

mačiau prasmės įsileisti su jumis į tolimesnes diskusijas, o antra, gaila brangaus laiko, kurio čia, miške, tiek maža. Viena tik neišku, jeigu laikinoji "Laisvosios Lietuvos Vyriausybė" įsakymo tam nedavė, tai kaip tie daliniai atsirado? Ar tik ne tas ganytojiškas vyskupų laiškas buvo priežastimi jų susiformavimo? Ar ne kunigai bažnyčiose per pamokslus visa gerklė rėkė: — Brangūs katalikai! Remkime visomis jėgomis vokiečių kariuomenę; kas galite — tiesioginiai, kas ne — netiesioginiai. Prisdėkime visomis jėgomis prie kovos už "raudonojo teroro" sunaikinimą! — Yra keletas pavyzdžių, kur patys kunigai, su rūkstančiu pistoliu rankose, aktyviai prisidėjo prie vokiečių pergales užtikrinimo. Visa tai parodo, ant kiek jis negabus, kad melais mano save išteisinti. Nuo savo pusės, aš jam patariu prasiirinti akis, pabusti ir bent kartą išvysti pasaulį tokį, koks jis yra, o ne koku jis kadaisė buvo ir pats nori, kad taip ir toliau būtų. Dar noriu šį tą priminti apie patį "Tauragiškio" asmenį. Tamsta pertoli nuvažiavai, ponas Jonai, pasakydamas, kad jis Lietuvoje tarnavo vokiečiams, o jiems žlugus prisidėjo prie komunistų. Aš, reikalui esant, galiu tai dokumentaliai įrodyti, kad būdamas Lietuvoje to darbo dirbti jokiū būdu negalėjau, o kas link užmetimo su komunistais, tai aš tau daug nesiaiškinsiu; tu to visviena nesuprasi, nes tavo protas, per siauras. Kiekvienas žino, kad tuos, kurie nepučia į jų dūdą, jūs vadinate raudonaisiais. Toliau, jūs tveriatės už pačio negarbingiausio amato: keršto ir grąsinimo. Tai parodo jūsų žemą išsiauklėjimą ir akiplėšiškumą. Aš žinau, kad pasakyta tiesa ne visuomet esti maloni, bet kad už tai žmogų gąsdinti ir jam grąsinti, yra labai nemandagu. Duobkasiu apšaukti kitą, pačiam tuo būnant, yra labai lengva ir tokio amato žmonėse visuomet praktikuojama. Ne kas kitas, o tik jūs ir esate tie, kurie, niekindami kitus, savo dvokiančias rankas plaunate. Dėl manęs, jūs galite rėkti ir šaukti, kiek tik įmanydami, tai nepažemins mano vardo, ir nei vieno nepabaugins, o kuriems iš mūsų prisieis už tai apgailėstauti, tai dar neišku. Tą gal parodys netolima ateitis. . . Ar tik nesutaps jūsų likimas su tos plačiašakės eglutės likimu. Au go ji girioje ir žiemą vasarą žaliavo. Išaugo aukšta, išsi kerojo, neduodama saulės

kitiems, už ją mažesniems augalams. Išdidi ji stovėjo iki tos dienos, kol atėjo tas negailestingas kirtėjas ir pamatęs, kad ji čia stovėdama, niekam gero nesudarydama, o tik trukdydama kitiems gyventi, save penėjo, ją nukirto ir nusviedė į šalį. Čia jos gyvenimas ir užsibaigęs būtų, jeigu ne Kalėdų eglutės ieškantis pilietis, kuris ją atradęs ir pamatęs, kad ji tam tikslui dar gana gera, ją paėmė ir parsinešęs į namus žvakutėmis ir žibančiais blizgučiais padabino. Nors visa tai buvo tik kelioms dienoms, tačiau eglutė, mirksinčių žvakučių šviesos apakintą, vėl apie laimę ir puikybę kliedėjo, manydama, kad tai niekuomet nesibaigs. Tačiau, koks buvo josios nusivylimas, kai praėjus šventėms šeimininkas aršiai nudraskė nuo josios kūno visus blizgučius ir išmetė į šiukšlyną. Atsidūrusi tenai ji dar ilgą laiką rėkė apie žmonių neteislingumą, žiaurumą ir apgaulę. Rėkė iki tol, kol tik nesuspuvo. . .

To paties likimo jau susilaukė Rusijos 1917 metų bajorai ir ponai, pabėgėliai. Jie tokiomis pat viltimis gyveno, kokiomis jūs dabar raminatės. Gražu, kad nors kai kurie iš jų, praleidę jaunystę svetimame krašte, grįžta, dabar jau žilais plaukais, į tą kraštą, kuris jiems anksčiau toks bausis atrodė. Gyvenimas — geriausia mokykla.

Baigiant, nemalonu man darosi, kad pačiam tenka iškelti aikštėn kai kuriuos faktus, kurie mūsų tėvynei jokios garbės nesudarė ir nesudarys. Bet kad jūs patys savo bandymais išsisukinėti ir net įžeisdami žmogaus asmeninę garbę, prie to privedate. Jeigu jau negali teisybės sakyti, tai bent nemeluok! Ty lėk ir nemėgink kitų apkaltinti. Malonu man būtų matant, tiek naujai atvykusius, tiek ir senuosius lietuvius iš-eivijoje, paduodant kits kitam ranką (tik, žinoma, kurių nesuteptos) dėl našaus, kūrybinio sugyvenimo.

Nė vienam nėra paslaptis, kad mūsų tauta yra apdovana gantos nepaprastu gabumu ir protingumu. Tad kodėl, vietoje niekinimo savo tautos, sėjimo keršto ir neapykantos mūsų pačių tarpe, mes negalėtume susijungti į lietuvių darbo žmonių kultūros ir meno organizacijas ir tuomi stiprinti vienybę tarp savo brolių ir seserų. Kaip ir anksčiau, taip ir

Kačių Koncertas

WINNIPEG. — Vasario 15 dieną vietiniai smetonaciai surengė koncertą, kad pasimelsti už velionį Smetoną ir jo šaiką. Programą pildė neseniai atvažiavusios merginos. Taipgi buvo ir kalbėtojų, "seimas". "Seimą" sudarė beveik tik P. Joniškis, G. Paliliūnas ir A. Urbonas, viena mergina, atvažiavusi iš Vokietijos, ir ponas Liaukiavičius.

"Misiąs" skaitė Jurgis Januške. Perskaitė ilgą maldą. Pradėjo nuo Vytauto ir pabaigė dabartine tvarka, bet nei puse žodžio neužsiminė apie Smetonos diktatūrą. Tik puse lūpų prasarė apie Hitlerio viešpatavimą. Na, o Maskvai, tai jau davė. Iškovė J. Paleckį, Staliną.

Girdi, 1940 metais Paleckis užprašė Raudonąją Armiją. Na, paskui jau buvo tikri stebūklai. Paskelbė rinkimus ir Lietuvos liaudis pasiliuosavo iš fašistinės diktatūros, išrinko darbininkus ir valstiečius, o smetonacius visai ignoravo. Jiems reikėjo eiti dirbti ir užsidirbti duoną. Taip jie turėjo vargti, kol Hitleris užkūrė karą. Bet štai, 1944 metais Raudonoji Armija išvijo hitlerinę armiją ir įsteigė "banditų" tvarką. Smetonaciai taip pavadinavo liaudies valdžią. Tokia tai buvo J. Jonuškes kalba. Jis liepė winniegiečiams melstis, kad dievas išvartų bolševikus ir atiduotų galią į jų rankas.

Programą pildė iš Vokietijos atvykusios merginos. Ji susidėjo iš šokių, dainų ir deklamacijų. Buvo pritaikytos vakaro tikslui.

Po to kalbėjo Liaukiavičius, kuris, iškeikęs dabartinę tvarką, liepė melstis, kad dievas nubaustų bolševikus. Kada jiem galas būsiąs aiškus, tai jis savo sūnų pasiūsiąs dievui talkon.

Seniau atvykusiems lietuviams buvo juoko iš tokio jormarko. Ar ne laikas būtų Winniepo lietuviams uždaryti duris tokiems smetonaciams į savo svetainę. Jie daro gėdą visuomenei. Mes kovojome už demokratiją, už taiką, o jie trokšta dar vieno kraujo praliejimo, demokratijos sunaikinimo.

Koncerto Dalyvis
dadar. — Tauragiškis

ZAWIDOSKI FUNERAL HOME LTD.
561 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.
Telefonas: 51 500

LIETUVISKAS VIESBUTIS
Roosevelt Hotel
655 Main St., Winnipeg, Man.
Visokios Rūšies Alus, Skubus Patarnavimas,
Taipgi Puikūs Kambariai Nakvynei
Savininkas, Boleslovas Lukasevičius

Lietuvis Barberis
STAG BARBER SHOP
640 Main St., Winnipeg
Puikiai Darbą Atlieku ir Skubus Patarnavimas,
Pagal Asmens Pareikavimą.
Kviečiu Persitikrinti
P. Motiejunas, Savininkas

Lietuviška Valgykla
Union Coffee Shop
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

MONTREALO ŽINIOS

Pasimirė

Vasario 18 d. pasimirė Katrina Bubelis (Branaikiūtė), sulaukusi 65 metų amžiaus. Palaidota Cote des Neiges kapinėse.

Vagys Aplankė Lietuvius Biznierių

Vasario 19 d. naktį, vagys įsibrovė į lietuvių mėsininko J. Paplausko krautuvejį ant Frontenac St. ir išnešė mėsos ir smulkių pinigų apie kelis dešetkus dolerių vertės.

Tą pačią naktį vagys bandė įsibrauti į netolimais esančią lietuvišką valgyklą "Palanga" ir išmušė užpakalinių durų stiklą, bet turėjo pabėgti pamatę esantį tos valgyklos darbininką viduje.

Uždarė Francūzų Laikraštį

Vasario 16 čia buvo uždarytas francūzų darbininkų laikraštis "La Combat" ir gretimais esanti Darbo Progresyvos partijos francūzų skyriaus raštinė. Laikraščio išspausdintus numerius konfiskavo ir surankiojo iš parduotuvų visame mieste.

Tas buvo atlikta pagal Duplesio 1937 metais išleistą įstatymą "Padlock Law".

Liberalams esant Kvėbeko valdžioje tas įstatymas buvo užmirštas, bet dabar Duplesis vėl jį pradėjo praktikuoti. 1937 metais tas įstatymas buvo panaudotas apie 15 kartų.

Pakėlė Miesto Darbininkams Algas

Dar pernai metų rudenį buvo pakeltos miesto darbininkams algos, bet ligi per eitas savaitės nebuvo išmokėta. Dabar visi darbininkai gavo savo algų priedą, viso sumoje \$2,505,000.

Krautuvininkai Reikalauja Geresnės Policijos Apsaugos

Apie 100 krautuvininkų nuo Craig ir Bleury distriktų pasiuntė policijos viršininkui petičiją, reikalaujant geresnės policijos apsaugos nuo plėšikų. Jei jų prašymas nebus išpildytas, grąšina daryti tyrinėjimą policijos departamente.

Dabar Montreale veikia kas naktį įvyksta apiplėšimų ir gyventojai bei krautuvininkai yra labai įsibauginę. Vagystės atliekamos dažniausiai ginkluotų plėšikų ir daugeliui tenka nuo to nukentėti. Žmonės taip įsibauginę, kad net bijo vienus namus palikti, nes labai dažnai ir privatiniai namai yra apiplėšiami.

Policijos viršininkas aiškina, kad turįs per mažai policininkų, kad galėtų duoti tinkamą apsaugą.

Konfiskavo Lenkų Filmas

Pereitą savaitę buvo pašaukti į teismą lenkai, kurie rodė gruodžio mėnesį 1947 metais dvi filmus — "Mes gyvuojame" ir "Varšava atstatyta".

Lenkai yra kaltinami kriminaliniu prasižengimu, nes būk tai jos buvo rodomos neturint iš Kvėbeko cenzorių raštiško leidimo, ir kad tos filmos esančios komunistinės.

Nuteistas Pakartė

Sylvio Albert, 32 metų amžiaus ottawietis, čia buvo nuteistas pakartai už nužudymą savo meilužės. Žmogžudystė buvo padaryta gegužės mėn. 21 d., 1947 metais.

Jis savo meilužę nužudė dėl pavydo. Papildęs žmogžudystę, pats norėjo nusižudyti, bet buvo išgelbėtas. O dabar bus pakartas.

Nušoko nuo Tilto

Vasario 17 d., darbininkai dirbdami prie sniego, netoli Delorimier St. matė, kaip žmogus įpuolęs į šv. Lauryno upę kovojo su sriauniu upės vandeniui. Jie mėgino gelbėti, bet negalėjo ir matė kaip vanduo tą žmogystę panešė po ledais.

Pagal darbininkų nupaskojimą, buvo manyta, kad tai vyras, bet paskui pradėjo spėti, jog tai buvus moteris, Marcelle Farfard, 35 metų amžiaus ir trijų vaikų motina. Ji sirgusi amnezijos liga ir yra dingus. Jos vyras per kelias dienas jos ieškojo, nes bijojo, kad ji nenusižudytų, nes ji ne kartą bandžiusi tą padaryti.

Reporteris

Kunigas Nori Karo

MONTREAL. — Vasario 15 d. Montrealo tarybininkai parapijos salėje surengė Vasario 16 paminėjimą.

Turėjo koncertinės programos ir kalbėtojų. Kas dėl koncertinės programos, tai ji buvo gan sugabiai atlikta, nors savo turiniu labai klaidinga, veidmainingai perstanti Lietuvos dabartinę padėtį.

Paminėjimas, trumpai sakant, labiau panašus buvo nei paminėjimą, bet į niekinimą savo gimtosios šalies ir vien tik dėl to, kad jiems nepatinka liaudies valdžia, kad Lietuvą valdo ne smetoniška klika, prie kurios jie turėjo galią. Atvykęs iš Vokietijos "ponas" Rukštėnas skaitė ilgą referatą, ilgą litanią būk esančių Lietuvoje teriojimų ir žudynių bei trėmimų. Bet žmonėms ant tiek jau yra toji litanija įgrisusi, kad visai nekrepė į "kalbėtoją" dėmesio. "Ponia" Juškevičienė paskaitė rezoliuciją, kurioje išdėstoma tikra nesąmonė, kad už kelių metų Lietuvoje neliks nei vieno lietuvių, nes juos visus rusai išžudys. Rezoliuciją perskaičius, vienas Navickas ją priėmė ir pareiškė, kad ji bus pasiūsta Ottawon ir į Jungtines Valstijas vriausybėms.

Idomiausiu komedijant u pasirodė iš Vokietijos atvykęs kunigas Vilkaitis. Jis labai smarkiai nervavo ir draskėsi, atrodė, kad savo ilgą žiponą ir šatelius suplėšys. Žinoma, to viso jo vaidinimo ir nervavimosi priežastis — komunistai. Jis juos visai išpravardžiavo, iškeikė ir pareiškė, kad jie nėra verti nei žmogaus vardo. Labai visus baugino, kad su tokiais žmonėmis neturėti jokių reikalų. Į pabaigą savo komedijų jis pasiguodė, kad greitai laiku Lietuva liksianti laisva ir jis ir visi jo kolegos grįšią į tėvynę. O esą visi raudonieji bus nu-

sluoti nuo žemės kamuolio.

Kad tikisi ir laukia karo, kuris tuos komunistus išaikintų, tai savo kalboje labai aiškiai pabrėžė, tačiau jis nepasakė vieno dalyko, ar tuos komunistus degins pečiuose, kaip hitlerininkai, ar nuodys juos gesais. Įdomu, kaip kunigas Vilkaitis "nušluos" tuos žmones nuo žemės kamuolio?

Kunigo Vilkaitio kalba, buvo tikrai karą kurstanti kalba. Jis laukia karo ir nori, kad jis įvyktų. Tuo būdu jis tikisi sugrįšti ir vėl ponauoti ant darbo žmonių sprando, nes čia, Montreale, jis yra tik kun. Bobino pagelbininkas iš mielaširdystės.

Pagal kunigą Vilkaitį, tai

dievas dievu ir artimo meilė lai palieka pamokslams, bet praktiškame gyvenime tai reikią karo. Jis jo labai laukia. Bet gal jam nėra žinoma, kad atominė bomba vargiai gražintų jį Lietuvon ponauoti, ir, kad tokia bomba gali jam pačiam nukristi ant galvos Montreale?

Juk panašiai atsitiko Hitleriui.

Labai gaila, kad atvykę naujieji lietuvių gyvena iliuzijose paskendę ir dedasi viską žiną ir dideli ponai. Visus kitus kanadiečius lietuvių laiko esant už juos daug žemesnėmis būtybėmis.

Na, pagyvensime, pamatysime, ką jiems tas pasipūtimas duos.

Tačiau jie tikrai daugiau laimėtų būdami realiais žmonėmis ir stengdamiesi išmokti demokratiškai galvoti ir gyventi. Kanada yra be galo didelė ir graži šalis. Čia vietos daug. Kuriant taikų ir pažangų gyvenimą galima daug laimėti. Berods ir krikščioniškas mokslas to reikalauja.

Kuriant karą ir veidmainiaujant Kanados šalies "ištikimaisiais" nieko jie nelaimės, tik pažeminę lietuvių tautos vardą užsitrauks šios šalies gyventojų paniekimą.

Paminėjimas neapsiėjo be kolekcijų išvadavimui Lietuvos. Bet montrealiečiai matė, kaip smetonininkai "išvadavo" Vilnių ir tą prisiminę, nesiskubino su savo doleriais.

Dalyvė

BRISBANE. — Australijos aviacijos bombieris nukrito prie Amberly airpoto, užmušdamas 16 lakūnų.

Tel: Ofiso CHL 5020 Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v.
Namų — AM 9324 Ir sulg susitarimo

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVIS GYDYTOJAS
Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampo)

Tel: BELairs 2200. Valandos: 4—5 po piet., 7—9 vak.
Ir sulg susitarimo, išskiriant seštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas
Puri savo ligoninę, egzaminuoja ir gydau įvairias ligas
Darau visokias operacijas ir persvietimus (X - Rays).
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Ligų ir Akuserijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Duoda 20% Nuolaidą Ant Viso Darbo, Ką Tik Turite Namuose Valymui, Dažymui ir Sutaismui
Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas Patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. YOrk 0222

VERDUN, QUE.

Nr.
Tadži
ri išmi
nei kny
gui, kie
žmonių
kį, kurį
linabadi
čia pirr
bar teb

Tikra
davė šie
nė trau
dariau
kaip 10
Didžiosi
Pro ma
žiniškos
garsinis
liom sp
aš nepa
Man t
kinyje
savaičių
no akis
metriui
200 s
kaimai
gyvenan
šviesa,
ne vien
monės r
riniais
tyti ber
tų. Mač
vinių ūl
topoliai
ir tiesie
kuriais
atbėges
važiuod
miestus
dė, buv
žiniški
štabela
tui. M
sprogdi
lą, ties
ta, o iš
pastaty
cement
bai. Va
tu trak
letą me
klaidžio
verda c
vėjau a
metrų g
rų ilgic
ris yra
kastas
tančius
bar du
trečią c

Tel. P
J. M
F
Atliek
navim
testar
20 St.
M

Atv
LIEP
vienint
Akmen
Moterų
nuo 3
396

Svečiuose Pas Tadžikų Rašytojus

T. TILVYTIS

Tadžikų liaudyje populiari išmintis: "Nei mokslas, nei knygos tiek neduos žmogui, kiek tuoda keliavimas ir žmonių pažinimas". Šį posakį, kurį mums vaišingi Stalinabado draugai priminė prieš pirmąją dieną, aš ir dabar tebesinėsiu sirdyje.

Tikrai, daug įspūdžių man davė šioji 17-kos parų kelionė traukinyje, kuriuo aš padariau ten ir atgal daugiau kaip 10,000 kilometrų kelio Didžiosios Tėvynės žeme. Pro mano akis praslinko milijoninis apimties filmas: garsinis filmas su natūraliom spalvomis, kurio niekad aš nepamiršiu.

Man teko greitai traukinyje išgyventi porą gerų savaičių. Praslinko pro mano akis naujai pasodinti kilometriniai sodai, dideli, iki 200 sodybų, socialistiniai kaimai su mediniais naujais gyvenamais namais, elektros šviesa, kino salėmis. Mačiau vieną visiškai naują pramonės miestą, su baltais mūriniais pastatais, kurie stovėti berods prieš keletą metų. Mačiau uzbekų kolektyvinių ūkių laukus, išraižytus topoliais apsodintais keliais ir tiesiais alykais kanalais, kuriais šakojasi po dirvas atbėgęs iš kalnų vanduo, užvažiuodavau keistus baltus miestus, kurie, kaip pasirodė, buvo ne kas kita, o milžiniški medvilnės pluošto štabeliai, paruošti transportui. Mačiau, kaip tadžikai sprogdina Pamiro kalnų uolą, tiesdami tarpeklius plentą, o iš jos skeveldrų čia pat pastatyta fabrike gamina cementą savo miestų statybai. Važiavau naujai nutiestu traktu, kur dar prieš keletą metų tigras ir šakalai klaidžiojo, o šiandieną ten verda dideli darbai. Aš stovėjau ant 20 metrų pločio 5 metrų gilumo ir 25 kilometrų ilgio khalo kranto, kuris yra liaudies neseniai iškastas ir kuris užlieja tūkstančius ha buvusių tyrų, dabar duodančių kartais net trečią derlių. Buvau kolek-

tyviniame ūkyje, kurio pirmininkas tadžikas, apdovanojamas darbo didvyrio žvaigžde, Lenino ir Raudonosios Vėliavos ir kitais ordinais ir medaliais, išrinktas TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatu, mus, apžiūrėjusius medvilnės laukus ir patį kaimą, sočiai ir skaniai vaišino vaisiais ir vynu. Visa tai paliko manyje didelį ir stiprų įspūdį. Laukinė, bajorų (buozių-turtuolių) ir mulų tamsinama ir kankinama gabi, graži ir drąsi tauta prie tarybų valdžios prisikėlė ir sukūrė savo respubliką su savo pramone, ekonomika, kultūra ir menu.

Šioji kelionė suteikė man daug įspūdžių.

Aš mačiau savo akimis vaivorykštės spalvų saulėdį už Amu Darjos upės — Afganistane, kuriame ir šiandien liaudis tebegyvena viduramžio gyvenimą, vystosi, bet tam vystymuisi trukdo kolonizatoriai. Aš galvoju apie vakarų kapitalistų išnaudojamą Iraną. Aš girdečiau už Pamiro viršūnių pirmuosius indų liaudies brudėjimo kėlimosi garsus, o už didžiosios kinų sienos mačiau raudoną, iki šiol dar išnaudojamą savų ir vakarų milijonierių darbo liaudies laisvės aušrą.

Maža tadžikų tautelė, šimtmečius gyvenusi kalnuose laukinį gyvenimą, labai trumpu laiku susikūrė modernią socialistinę respubliką: turi gražius miestus, pramonę, kasyklas, kelius, išarė ir apšėjo nuoguosius tyrlaukius. Šalia ekonominės gerovės žydi jų mokslas, menas, poezija, literatūra, teatrai, klinikos, institutai. Iš menko molinio kaimelio Diušamba per 14 metų išaugo balta moderniška sostinė — Stalinabadas, "Tadžikijos grožis", kaip poeta Miša-

charas kartoja populiarioj, liaudies dainelėj. Šis miestas spinduliuoja šviesa ir gėrbūviu.

Mes susipažinome su tadžikų gamta, jos turtais, su valstiečiais, darbininkais ir inteligentija. Centrinėje bibliotekoje stebėjome tadžikų knygos istoriją, kuri siekia 10 šimtmetį — Firdousi ir kitų jo amžininkų gadyne. Susipažinome su gyvaisiais rašytojais, su pradedančiais, kurie jau leidžia savo kūrinus. Visi jie dainuoja apie žydinčią savo tėvynę, apie socialistinę statybą, tautų draugystę ir dėkoja Stalinui, kuris tokiu trumpu laiku juos padarė žmonėmis.

Jų patriarchas — senukas bucharietis, prozaikas, daugelio romanų ir novelių autorius, S. Aini, labiausiai gerbiamas vardas. Už pažangių minčių skleidimą, Bucharos emirų budėliai jį žiauriai kankino ir kalino. Istoriniam muziejui iškabintas jo atvaizdas, aiškiai rodo sunkiai sužalotą nugarą. Jis tebegyvena ten, kur anksčiau gyveno, Samarkando mieste ir jis taip gyvai vaizduoja savo kūryboj tuos pasikeitimus, kurie įvyko jame.

Senas propagandininkas, kovotojas už proletariato išsilavinimą, poetas S. Lachuti yra mylimiausias žmogus. Jo vardu pavadinta 130 kolektyvinių ūkių, didžiausia sostinės gatvė, dramos teatras ir daug mokyklų. Didelė dalį jo eilėraščių liaudis dainuoja, nes jų ritmika dainiška, muzikališka. Žiūrėjome Šekspyro tragediją "Romeo ir Džuljeta", jo išverstą į tadžikų kalbą: nors tai jau buvo kelintas spektaklis, jam publika iškėlė didžiausią ovaciją, o aktorai nešė jį išnešė į sceną. Ir buvo už ką:

jis pirmas atvėrė tadžikams rasti jam legendarinį "Aukštinį kišką".

Rašytojų Sąjungoje yra 87 rašytojai iš jų 50 jaunųjų pradedančiųjų. Rašytojų kūryboje pirmąją vietą užima poezija, vėliau eina proza ir dramaturgija. Tadžikų dramaturgijai vos 15 metų. Vyriausybė visai skatina rašytojų kūrybą. Ji skiria kasmet tris premijas apysakai apie Tadžikistaną. Rašytojai daug ir vaisingai dirba.

Poetas M. Miršakar, rašytojų Sąjungos sekretorius, parašė poemą "Aukštinis kišką". Poema vertinama aukštai. Jos turinys — pasaka apie tai, kad kur tai kalnuose esąs aukštinis kaimas. Visi jo ieško ir neranda. Išėina jaunuolis jo ieškoti ir, po daugelio metų, grįžęs randa vietoj dykumų, derlingus laukus ir turtingus kolektyvinius kaimus. Tarybinė santvarka padėjo su-

rašti jam legendarinį "Aukštinį kišką".

Rašytojų Sąjungoje yra 87 rašytojai iš jų 50 jaunųjų pradedančiųjų. Rašytojų kūryboje pirmąją vietą užima poezija, vėliau eina proza ir dramaturgija. Tadžikų dramaturgijai vos 15 metų. Vyriausybė visai skatina rašytojų kūrybą. Ji skiria kasmet tris premijas apysakai apie Tadžikistaną. Rašytojai daug ir vaisingai dirba. Poetas M. Miršakar (30 metų amžiaus) yra išleides vien vaikams 23 leidinius, nežiūrint jo eilėraščių rinkinių ir poemų. Per 25 metus respublikoje išleista 42 milijonai egz. knygų. Respublikoje dabar veikia 18 teatrų. Tadžikijoje, kurioje viso priskaityta iki 1,5 milijono gyventojų, šiuo metu yra 2,945 pradžios ir septinmečių mokyklų.

(Bus daugiau)

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t. t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. R. Bennett, Manager.

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanaukas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Ofiso: YO. 8531

Namų: YO. 5438

Verdun Plumbing Co.

633 Burnside St., Montreal
Savininkas P. Gurlkys

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langtises (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius. Palmame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučiūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Rankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS

724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)

Tel.: WI. 1331; Vakaraais ir Sekmadieniais YO. 8028

Tel.: PL. 1871

Room 405, 132 James St. W.
Montreal 1, Que.

Albertas J. Norkeliūnas

(General Insurance)

Duodu teisingą ir geriausį patarnavimą visose apdraudose šakose. Pildau valdiškas blankas, affidavitus ir tt. Valandos: trešiad. ir penkt. tarp 9.30 — 12.30 A.M.; antraid. ir ketvirtad. tarp 1.30 — 4.00 P.M.

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947

Advokatas

J. M. Rosenfeldas

Kalba Lietuviškai

Atlieku visus teismų patarnavimus, darau palikimo testamentus, įgaliojimus, morgančius ir kt.
20 St. James St E. Kamb 26
MONTREAL, QUE.

Atvira Dieną ir Naktį

LIETUVIŠKA PIRTIS

Vienintelė tos rūšies Montreale Akmeninio Apšildymo Sistema Moterų Dienos: Antradieniais nuo 2 P. M. Iki 12 P. M.
3963 COLONIAL AVE.
Tel. PL. 0094

L. SOLOVJEVAS

Vertė PR. ŠERELKA

RAMYBĖS DRUMSTĖJAS

(Tėsinys)

— Ne! — pertraukė moteriškė su sergančiu vaiku ant rankų. — Nekalbėk taip apie savo išaką. Tai pats protin-giausias, pats kilniausias, pats brangiausias pasaulyje išakas, jam lygių niekada nebuvo ir nebus. Aš sutinku visą gyvenimą jį prižiūrėti, maitinti rinkiniais grūdais, niekada neapsunkinti darbu, valyti šepėčiu ir šukomis šukuoti jo uodegą. Nes jeigu šitas nepalyginamas, vien tik dorybių pilnas ir į žydin-čią rožę panašus išakas ne-būtų šokęs per griovį ir neiš-metęs tavyš iš balno, tu bū-tum prajojęs pro šalį mūsų nepastebėdamas, o mes ne-būtume išdrįsę tave sulauky-ti.

— Ji teisi, — susimąstęs pastebėjo senelis. — Už sa-vo išsigelbėjimą mes daug kuo skolingi šitam išakui, kuris iš tikrųjų puošia savi-mi pasaulį ir, kaip deimantas, išsiskiria iš kitų asilų.

Visi pradėjo garsiai girti išaką ir rūngčiomis kišo jam paplotėlius, keptus kukurū-zus, džiovintus abrikosus ir persikus. Išakas, uodega gin-damasis nuo įkyrių musių, ramiai ir rimtai priėmė do-vanas, tačiau vis dėlto su-mirkčiojo akimis, pamatęs rimbą, kurį iš pasaly jam pa-rodė Chodža Nasredinas.

Tačiau laikas ėjo, šešėliai pa ilgėjo, raudonkojai gan-drai, rėkdami ir plasnodami sparnais, leidosi į lizdus, iš kur į juos tiesėsi godžiai iš-zioti gandrų snapai.

Chodža Nasredinas pradėjo atsisveikinti. Visi lenkėsi ir dėkojo:

— Dėkui tau. Tu supratai mūsų vargą.

— Kodėl man nesuprasti, — atsakė jis, — jei aš pats dar šiandien praradau ketu-rias dirbtuves, kur dirbo aš-tuoni labiausiai patyrę meis-teriai, namus ir sodą, kuria-me tryško fontanai, o ant medžių kabojo auksiniai narveliai su giedančiais paukš-čiais. . . Nesuprasiu aš tau!

Senelis suvebleno savo be-dante burna:

— Aš neturiu kuo tau at-sidėkoti, keleivi. Štai vienin-tėlis daiktas, kurį aš pačiu-pau apleisdamas namus. Tai koranas, šventoji knyga; imk ją, tebūnie ji gyvenimo jūroje tau kelią rodančiu ži-burėliu.

Chodža Nasredinas, nenorėdamas senelio užgauti, pa-ėmė koraną, įdėjo į kelionės maišelį ir šoko į balną.

— Vardą! Vardą! — su-riko visi chorū. — Pasaky-mums savo vardą, kad mes žinotume, kam dėkoti maldo-se.

— Kam jums žinoti mano

vardą? Tikrai dorybei nereikia garbės; kai dėl maldų, tai Alachas turi daug angelų, kurie praneša jam apie dievobaimingus darbus. O jeigu angelai tingūs ir apsi-leidę ir miega kur nors ant minkštų debesų, užuot vedę visų dievobaimingų ir visų šventvagiškų darbų sąskai-tą žemėje, tai jūsų maldos vistiek nieko nepadės.

Kol jis taip kalbėjo, viena iš moterų staiga aiktėlėjo, po jos — antra; po to senis, krūptelėjęs, įsmeigė į Chodžą Nasrediną akis. Tačiau Chodža Nasredinas skubino-si ir nieko nepastebėjo.

— Likit sveiki. Ir tebūnie taika ir gerovė su jumis.

Laiminimų lydimas, jis dingio kelio pasisukime.

Likusieji tylėjo, visų aky-se švietė viena mintis.

Tylą suardė senelis. Maš-liai ir iškilmingai jis tarė:

— Tik vienas žmogus vi-sam pasaulyje gali taip pasi-elgti ir tik vienas žmogus pasaulyje moka taip kalbėti, ir tik vienas žmogus pasaulyje turi savyje tokią sie-lą, kurios šviesa ir šiluma ap-šviečia ir sušildo visus nelai-minguosius ir nuskriaustuosius, ir tas žmogus — jis mū-sų . . .

— Nutilk! — staiga per-kiro antrasis. — Ar tu už-miršai, kad tvoros turi akis, akmenys turi ausis ir kad daug šimtų šunų pultų jo pėdsakais?

— Tu teisus, — pridėjo trečias. — Mes turime tylėti, nes jis eina dabar virve, ir užtenka mažiausio stumtelė-jimo, kad jį prazudytum.

— Tegū geriau man išrau-na liežuvį, negu aš garsiai iš-tarsiu kur nors jo vardą! — tarė moteriškė su sergan-čiu vaiku ant rankų.

— Aš tylėsiu, — sušuko antroji moteriškė, — nes aš sutikčiau greičiau mirti pati, negu padovanoti jam neuž-tarnautą virvę!

Taip kalbėjo visi, išskyrus barzdočių ir galiūnų mūri-ninką, kuris nepasižymėjo proto aštrumu ir, klausyda-masis pokalbio, niekaip ne-galėjo suprasti, kodėl šunys turi bėgti šio keleivio pėdo-mis, jeigu jis ne mėsininkas ir ne virtų žarnų pardavė-jas; o jei šis keleivis — ak-robotas, vaikštąs virve, tai kodėl jo vardą taip uždraus-ta balsiai ištarti ir kodėl mo-teriskė sutinka verčiau mirti, negu padovanoti savo išgel-bėtoji virvę, kuri taip rei-kainga jo amate. Čia mūri-ninkas visai susimaišė, stip-riai sušnarpstė, triukšmin-gai atsiduso ir nutarė dau-giau negalvoti, bijodamas iš-eiti iš proto.

Chodža Nasredinas jau buvo toli nujojęs, o prieš jo

akis vis dar stovėjo išvargę skurdžių veidai; jis prisimi-nė sergantį vaiką, jo nuo karščio paraudusius skruos-tus ir sukepusias lūpas; pri-siminė iš gimtojo namo iš-mesto senelio žilą galvą, ir pyktis kilo iš pačių jo širdies gelmių.

Jis negalėjo nusėdėti bal-ne, nušoko ir ėjo greta iša-ko, spardydamas po kojomis pasitaikančius akmenis.

— Na, palauk, šykštuoli, palauk! — šnibždėjo jis, ir bloga pranašaujanti ugnis užsidedė jo juodose akyse. — Mes susitiksime, ir tavo li-kimas bus kartus. Ir tu, emi-re, — tęsė jis, — drebėk ir balt, nes aš, Chodža Nasre-dinas, Bucharoje.

Septintas Skyrius

Nors Chodža Nasredinas buvo daug ko matęs gyvenime, bet net jam ši diena — pirmoji diena tėvynėje — buvo per daug nerami ir tur-tinga nuotykiams. Chodža Nasredinas pavargo ir norė-jo surasti kur nors ramią vietą ir pailsėti.

— Ne! — atsiduso jis, iš tolo pamatęs pulką žmonių, susispietusių aplink tvenkinį. — Matyt, šiandien man ne lemta pailsėti. Ten vėl kas nors įvyko.

Tvenkinys buvo šalia di-džiojo kelio, ir Chodža Nas-redinas galėjo pro jį prajoti. Bet ne toks buvo Chodža Na-sredinas, kad praleistų pro-gą įsimaityti į ginčą, skan-dalą ar peštynes.

Išakas, per ilgus metus puikiausiai pažinęs savo po-no būdą, nelaukdamas įsaky-mo, pasuko prie tvenkinio.

— Kas atsitiko? Ką už-mušė? Ką apvogė? — sušuko Chodža Nasredinas, pasukęs išaką į pačių žmonių minią. — Nagi, prasiskirkit! Kelią! Kelią!

Prasimušęs pro minią ir prijojęs prie pat žalsvais dumblais aptraukto didelio tvenkinio krašto, pamatė ne-paprastą reginį. Per tris žingsnius nuo kranto sken-dė žmogus. Jis tai išnerdavo, tai vėl nuskydavo, sukeldamas iš dugno didelius van-dens burbulus.

Ant kranto lakstė daugybė žmonių. Jie tiesė skėstan-čiam rankas, stengdamie-si nutverti jį už apsiausto, tačiau rankos buvo kokių pūsaršinių per trumpos.

— Duok ranką! Duok! Duok! — šaukė jie.

Skėstantysis tarytum ne-girdėjo ir nedavė jiems ran-kos, ir toliau tai paskęda-mas, tai vėl išnerdamas.

— Keista! — stebėdama-sis tarė Chodža Nasredinas. — Labai keista! Kokia gali būti to priežastis? Kodėl jis neištisia rankos? Gal būt,

jis įgudęs narūnas ir nardo susilažinęs; bet kodėl jis su apsiaustu?

Tuo tarpu skėstantysis gi-liai nugrimzdo ir taip ilgai nepasirodė, kad kai kurie ant kranto jau pradėjo kal-bėti maldas už mirusį. Tik staiga jis vėl pasirodė.

— Duok! Duok! — ėmė šaukti žmonės, tiesdami jam rankas, tačiau jis dėbtlėjo baltomis akimis ir, nepada-veš rankos, vėl tyliai ir leng-vai nugrimzdo į dugną.

— Ach jūs, nenuovokūs keistuoliai! — tarė Chodža Nasredinas. — Argi vien iš brangaus apsiausto ir šilki-nės čalmos nematote, kad šis žmogus yra mula arba tur-tingas didikas? Ir nejaugi iki šiol jūs nepažinot mulų ir didikų būdo ir nežinot, kaip reikia traukti juos iš vandens?

— Ištrauk greičiau, jei tu žinai? — sušuko iš minios. — Išgelbėk jį, jis pasirodė. Ištrauk!

— Palaukit, — atsakė Chodža Nasredinas, — aš dar nebaigiau savo kalbos. Kur, aš jus klausiu, jūs su-tikote mulą ar didiką, kuris kada nors kam nors ką nors būtų davęs? Prisiminkite, o neišmanėliai: mulos ir didi-kai niekada nieko neduoda, jie tik ima. Ir gelbėti juos iš vandens reikia pagal jų būdo ypatybes. Štai žiūrėkite.

Chodža Nasredinas atsitū-pė ir, stebėdamas burbulus, kurie kilo iš dugno ir plaukė prie kranto, lengvo vėjo ne-šami, ėmė kantriai laukti.

Pagaliau kažkas tamsaus ėmė palengva kilti iš giluo-mos. Skėstantysis pasirodė paviršiuje — paskutinį kar-tą, jei ne Chodža Nasredi-nas:

— Še! — riktelėjo Chodža Nasredinas, pakišdamas jam ranką — Še!

Skėstantysis mėšlungiškai sugriebė ištiestą ranką. Ir paskui ant kranto ilgai nega-lėjo atgniauzti jo pirštų.

Keletą minučių jis gulėjo nejudėdamas, aplipęs dumb-lais ir dvokiančiais maurais, kurie buvo pridengę jo vei-do bruožus. Paskui iš jo bur-nos, nosies ir ausų pasipylė vanduo.

— Krepšelis! Kur mano krepšelis? — sustenėjo jis ir nenurimo, kol neužčiuopo prie-šono krepšelio. Tada jis nu-sikratė dumblus ir apsiaus-to skvernų nuo veido nu-braukė maurus. Ir Chodža Nasredinas atsoko: taip biau-rus buvo šis veidas su plokščia perdaužta nosimi ir išverstomis šnervėmis, su balta dešine akimi. Be to, jis buvo dar kuprotas. — Kas mano išgelbėtojas? — paklausė jis gergždžiančiu

balsu, savo vienintėle akimi peržvelgdamas susirinkusius.

— Štai jis! — visi sumur-mėjo, išstumdami į priekį Chodžą Nasrediną.

— Eikš čia, aš tave apdo-vanosiu. — Išgelbėtasis įlei-do ranką į savo krepšėlį, kur dar žlėgsėjo vanduo, ir iš-traukė sauja šlapio sidabro. — Tarp kita ko, nors tu ma-ne ir ištraukei, čia nėra nie-ko ypatingo ir nuostabaus: aš, gal būt, ir pats būčiau išplaukęs, — tęsė jis erzliu balsu.

Kol jis kalbėjo, jo sauja — ar tai dėl nusilpimo, ar, gal būt, ir dėl kitos priežasties — pamažu atsignaužė, ir pi-nigai, tyliai žvangėdami, pro pirštus byrėjo atgal į krepš-ėlį. Pagaliau rankoje pasi-liko viena moneta — pusė tango; jis dūsaudamas ištie-sė monetą Chodžai Nasredi-nui.

— Štai tau pinigų. Eik į turgų ir nusipirk dubenėlį košės.

— Čia neužteks dubenė-liui košės, — tarė Chodža Nasredinas.

— Nieko, nieko. Tu pa-imk košės be mėsos.

— Dabar jūs suprantate, —kreipėsi Chodža Nasredi-nas į žmones, — kad aš gel-bėjau jį teisingu būdu, at-tinkančiu jo būdo ypatybes.

Ir jis nuėjo prie savo iš-ako.

Ant kelio jį sustabdė žmo-gus — aukštas, liesas, gys-lotas, nūriosis ir nemalonus išvaizdos, nuo anglių ir suodžių juodomis rankomis, su kalvio replėmis už juostos.

— Ko tau, kalvi? — pa-klausė Chodža Nasredinas.

— Ar tu žinai, — atsakė kalvis, išmatavęs Chodžą Nasrediną nuo galvos iki ko-jų negeru žvilgsniu, — ar tu žinai, ką išgelbėjai pačią pas-kutinę minutę, po kurios jo jau niekas nebūtų išgelbė-jęs? Ir ar tu žinai, kiek ašarų bus išlieta dėl tokio tavo pasielgimo ir kiek žmonių praras savo namus, laukus ir vynuogynus ir nueis į ver-gų rinką, o paskui — sura-kinti Didžioju Chivos ke-liu?

Chodža Nasredinas nuste-bes įsmeigė į jį akis.

— Aš tavęs nesuprantu, kalvi! Iš tavy tinka žmogui ir mahometonui praeiti pro skėstantį, neištisus jam pa-galbos rankos?

— Tai ką, tavo nuomone reikia gelbėti nuo pražūties visas nuodingas gyvates, vi-sas hijienas ir kiekvieną an-gį? — sušuko kalvis ir stai-ga, kažką suvokęs, pridūrė: — O ar tu vietinis?

— Ne! Aš atvykau iš toli.

— Vadinasi, tu nežinai, kad tavo išgelbėtas žmogus — piktadarys ir kraugerys, nežinai, kad kas trečias žmo-gus Bucharoje dėl jo vaito-ja ir verkia.

Baisi mintis dingtelėjo Chodžai Nasredinui.

(Bus daugiau)

Išrinkta
Kuoopos V

VANCOI
Vasario 1
ir Dukteru
nės kuopos
riame buvę
1948 metai
eina šie na

J. Narus
kas; B. Va
ninkas; J.
ninkė, A.
kas; P. Ki
tininkas; J.
nė, organiz
dentė.

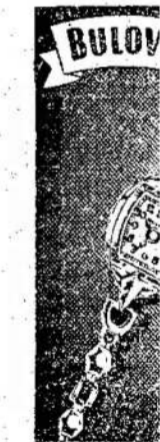
Kurie no
šalpinę dr
kreiptis as
šyti organi
su:

J.
3215 Gr
New W

SKOTIJOS
LIETUVIAI
LIETUVO

(Atkelt
nukentėjus
jamė visie
ypatingai)

Taisau
Darbas

MARI
17 jov
142

Ma
520 QUEI

Išrinkta Nauja Kuopos Valdyba

VANCOUVER, B. C. — Vasario 1 dieną įvyko Sūnų ir Dukterų Draugijos vietinės kuopos susirinkimas, kuriame buvo išrinkta valdyba 1948 metams. Valdybon įeina šie nariai:

J. Narusevičius, pirmininkas; B. Valiukas, vicepirmininkas; J. Gursknytė, raštininkė, A. Grinkus, išdininkas; P. Kiškis, finansų raštininkas; Jean Narusevičienė, organizatorė ir korespondentė.

Kurie norite įstoti į šią pašalpinę draugiją, tai prašau kreiptis asmeniškai arba rašyti organizatorei šiuo adresu:

J. Narusevičienė, 3215 Grandview Highway, New Westminster, B. C.

SKOTIJOS PROGRESYV. LIETUVIAI PAAUKOJO LIETUVOS PARAMAI

(Atkelta nuo 3 pusl.)

nukentėjusių žmonių, dėkojame visiems aukotojams, o ypatingai Lietuvos Darbinin-

kų Draugijai už tokią gausią paramą geram tikslui.

J. M. Klastaitis, pirm. O. Dubickienė, išdin. P. Stumbrienė, sekret.

11 Coniston Drive, Motherwell Rd., Bellshill, Scotland.

ISLEISTOS BROŠIŪROS PLATINIMO REIKALU

(Atkelta nuo 2 pusl.)

yra brošiūros kaina. Jei tokio gražaus atsinešimo Komitetas susilauks iš visų, tai jo paderis bus žymiai sustiprinta ir jis galės atlikti dar daugiau svarbių darbų.

Prašome visus į ta reikalą atkreipti savo dėmesį.

Toks aukų (arba už brošiūrą mokesčio) parinkimas yra labai svarbiu dalyku visose kolonijose. Ypatingai didesnėse kolonijose, kur ne taip greitai galima sueiti visus lietuvius, kaip kad mažesnėse kolonijose. Todėl visos Draugijų valdybos ir aktyvieji draugai bei draugės prašomi imtis iniciatyvos ir darbo, kad už brošiūrą mokesčio-aukų parinkimas būtų pravestas kuo plačiausiai.

Praktišku dalyku būtų tam darbui vesti sudarymas komitetų arba išrinkimas draugijų atstovų, kurie pasidarytų.

Draugai ir draugės, Nacionalis Komitetas prašo ir laukia jūsų talkos šiame darbe. Stenkimės pasidaryti visi pagal savo iniciatyvą ir kiek sąlygos leidžia.

Z. Janauskas Komiteto Pirmininkas

Harry Pollitt Atvyksta Kanadon

TORONTO. — Darbo Progresyvi Partija paskelbė, kad atvyksta Kanadon su prakalbomis Britanijos Komunistų Partijos sekretorius Harry Pollitt. Jis pasieks Kanadą apie balandžio 8 ar 9 dieną.

Jis kalbės sekanciose vietose: Cape Breton — balandžio 11; Toronte — balandžio 13 ir 14; Fort William — balandžio 16; Winnipege — balandžio 17 ir 18; Reginoj — balandžio 19; Saskatoon — balandžio 20; Edmontone — balandžio 22; Calgary ir apylinkėj — balandžio 23, 24 ir 25; Vancouverij — balandžio 27-30.

Gegužio 2 dieną jis bus vėl Toronte ir dalyvaus gegužiniame mitinge. Hamiltone bus gegužio 3; Windsore — gegužio 7; Suddburyje — gegužio 9; Timmne — gegužio 11; Ottawoj — gegužio 13; ir Montreale — gegužio 14 ir 15.

Kalifornija Smarkiai Veikia už Wallace

SAN FRANCISCO, Cal. — Independent Progressive Party čionai stropiai veikia už Henry Wallace. Suskubta ir surinkta 464,000 parašų ant peticijų, nors reikalaujama kandidato pastatymui tik 275,000 parašų.

Wallace peticijas pasirašė kiekvienas šeštas balsuotojas šioje valstijoje. Tai yra didelis laimėjimas.

Svarbiausias klausimas a Wallace kampanijoj, sako jos vadai, yra taika. Visi žmonės bijo naujo karo.

Visa eilė unijų ypač dirba už Wallace ir trečią partiją.

BUDAPEŠTAS. — Vengrijos Socialdemokratų Partija priėmė rezoliuciją, kurioje sako, kad socialistai "artimai kooperuos su komunistais".

Socialistų žymus vadas Arpad Szakasitis nedalyvaavo susirinkime, nes jis, kaip premjero pavaduotojas, buvo Maskvoje pasirašyti sutartį su Tarybų Sąjunga.

Kitas žymus socialdemokratas, Giorgy Morsen pabrėžė reikalingą geresnę discipliną. Jisai pažymėjo keletą vardų rezignavusių socialdemokratų vadų, kurie darė klaidas ir nesilaikė disciplinos.

Paieškojimai

Dėdė Kazimieras Yuzamas paieško Kazio Yuzamo, kuris gyvena Ontarijoj, Kanadoj. Kreipkitės šiuo adresu:

Casimier Yuzamas R. R. 3, Box 434, Michigan City, Indiana

Paieškau gyvenimo draugės, lietuvis, kuri myletų turėti ištikimą gyvenimo draugą. Prašau atsiliepti laiškais. Kiekvienai duosiu atsakymą.

W. G. Box 51, Debden, Sask.

Paieškau šių asmenų:

1. Gustainio Kazimiero ir Gustainytės Marijonos-Cernauskienės, gimę Bliuviškių kaime.

2. Natalijos ir Magdės Nevirauskaičių, gimusių Klepų kaime, Zintautų parapijoje.

3. Antano Stasačio, gim. Voniškių kaime.

4. Jono Mieliulio, gimusio Tauragės apskr.

5. Felekso Antanėlio, s. Jono, gimusio Rokiškio aps., Moleišių kaime.

Ieškomieji arba žinantieji apie juos prašomi pranešti šiuo adresu:

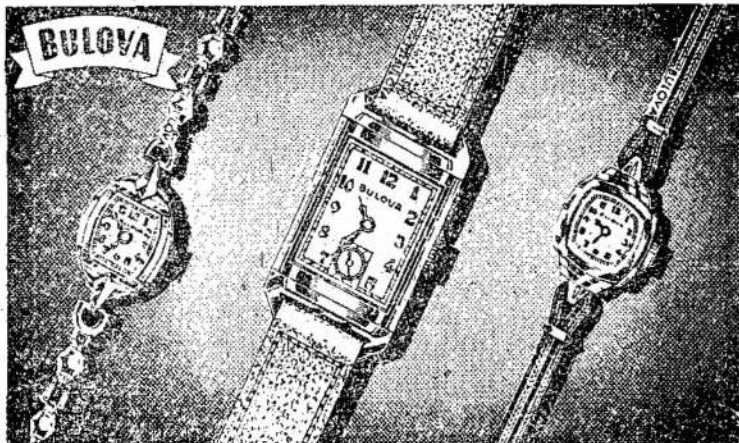
G. Preikšaitis, R. R. 3, Rodney, Ont., Canada

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas Garantuotas — Kainos Prieinamos Atdara Kiekvieną Dieną

272 1-2 Queen St. W., Toronto

MARIAN 17 jewels \$42.50 PRESIDENT 21 jewels \$45.00 CORONET 17 jewels 14 kt. gold \$57.50

Mason Credit Jewellers

520 QUEEN St. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, Ont.

FUR COATS

CONEY PERSIAN SEAL MOUTON \$ 99.00

RELIABLE FUR CO.

568 Queen St. W., Toronto

WA. 9294

Atvira iki 9 v. v.

M. W. Kellermann ADVOKATAS

371 Bay St., Toronto Ofiso telef. WA. 5900 Rezidenc. — MO. 1232

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareis nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto Telefonas: RA. 3924

PRINCESS FASHION FURS

Designers and Creators of fine

FUR GARMENTS

Restyling and Repairs Workmanship Guaranteed MODERN

COLD STORAGE PLANT ON THE PREMISES

506 Queen W. 750 Yonge

AD. 8884 RA. 8971

Kenedy Travel Bureau

Oficialūs Jūrų ir Oro Linijų Agentai Real Estate, Pilietybės Popierių, Apdraudos ir Teisių Įstaiga

Mes Galime Gauti Jūsų Seimynai, Tėvams ir Nekuriems Kitiems Gimimės Leidimus Atvažiuoti Kanadon. Galime Parduoti Jums Garlaivių ir Orlaivių Tikietus Oficiale Kaina Parūpiname Amerikon Įvažiavimo Dokumentus, Pasportus, Vizas, Siunčiam Pinigus po Visą Pasaulį. Greitas Patarnavimas

296 Queen Street West, Toronto

Tel. EL. 8636

S. Andrichuk D. C. Sp. C.

Chiropractic Specialistas

Gydome geriausiais metodais įvairias ligas, įskaitant ir chroniškas. Naudojame Elektrinius prietaisus.

274 OSSINGTON AVE. Toronto LA. 3855

Tel. AD. 1618

Šventadieniais: AD. 1618

The Victory Florist

Mūsų Specialybė:

Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Tel: WA. 5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauja mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamiltoną ir Whitby

Laidotuvės net \$55.00 pigumo

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Pranešimai

Montreal, Que.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 47 kuopos labai svarbus susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 29 dieną, 2 valandą po pietų, 2571 Ontario St. E.

Visi nariai dalyvaukite ir atsiveskite savo draugus ir pažįstamus įrašyti į LLD.

Kurie dar neužsimokėję duoklių, malonėkite užsimokėti. Be to, bus kalbėtos ir diskusijos įvairiais klausimais.

Valdyba

Vancouver, B. C.

Trofėjos Išleistuvės

Seštadienį, kovo 6 dieną, R. A. O. B. Community Hall, 4493 Main St., (29th Ave. ir Main), Lietuvių Literatūros Draugijos 126 kuopa ruošia balių Liaudies Balso trofėjos išleistuvių progą. Bus užkandžių ir gėrimų.

Visi lietuviai kviečiami atsilankyti. Turėsit progą skaniai pavalgyti, linksmai pasisukti ir gražiausiai laiką praleisti su Vančouverio lietuviais.

Windsor, Ont.

Susirinkimas

LLD 21 kuopos susirinkimas atsibus vasario 29, 11 valandą ryto, Rusų svetainėje, 1220 Drouillard Rd.

Visus narius prašome dalyvauti.

Valdyba

Rochester, N. Y.

Vakariene arba pažmonys rengiamas šudėtiniai abiejų LLDL kuopų, kaip tai, 50 kuopos ir 110 Moterų Kuopos. Bus duodama labai gaudi ham vakariene, tik už \$1. Taipgi bus gardžių minkštųjų gėrimų ir šalto alučio, kas norės.

Teko nugirsti, kad moterų rengiasi susinešti labai gerų daiktų ant išlaimėjimo. Todėl visi kaip vienas Liaudies Balso skaitytojai ateiškime į šią vakarienę ir atsiveskim savo draugus. Kuo geresnės šio pažmonio bus pasėkmės, tuo daugiau galėsime paremti savo spaudą ir apšvieta, nes visas likęs pelnas bus skiriamas tiems reikalams.

Vakariene atsibus visiems žinomaj vietoj, Gedimino Svetainėje, 575 Joseph Ave., kovo 6 dieną, 6.30 val. vakare.

Pasižymėkite tą dieną, nes tikietų nebus.

L. B. Skaitytojas F. K.

Alfred Brunton, iš Tara, Anglijoj, tačiau, jį sumušė Ont., arimo čempionas K. vietiniai artojai, kurie pasinadoje, matomas prie plūgo, rodė esą geresniais.

Iš Sūnų ir Dukterų Draugijos Parengimo

TORONTO. — Vasario 15 dieną įvykęs Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos meno mėgėjų parengimas, vadovybė J. Martinonio, buvo tikrai įdomus vakaras, apie kurį verta bent kiek pakalbėti.

Programa susidėjo iš prakalbos, dainų, muzikos, deklamacijų, juokų ir žaidimo. Pirmiausia buvo prakalba.

Liaudies Balso administratorių ir vienas iš Kanados lietuvių veikėjų, K. Kilikevičius, aiškiai nušvietė, kokią Lietuvą sukūrė 16 vasario nepriklausomybės skelbėjai. Trumpai tariant, tuomet buvo saujos turčių Lietuva. Jis faktais įrodė, kiek smetoninė Lietuvoj uždirbdavo darbininkai ir kiek gaudavo fabričių direktoriai. Prakalba buvo įdomi ir visi klausėsi su dideliu susidomėjimu. Užbaigdamas pažymėjo, kad dabar Lietuva pasuko į naują kelią, darbo žmonių galios kelią.

Po prakalbos sekė meno mėgėjų programa. Pirmasis buvo "kaimo muzikantai", kuriuos sudarė Pečkaitis, Damašis ir Martinonis. Jie pagrojo keletą lietuviškų šokių. Vienas grojo harmonika, kitas smuika, o trečias. — klarnatu.

Rušėnienė ir Kuktorienė buvo sekantis numeris. Jos sudainavo gražų duetą. Po jų deklamavo eilutę draugas Pažėra.

Petraitenė ir Plienienė padainavo keletą gražių dainų. Antanavičiūtė paskambino ant piano. Tai dar visai jauna muzikantė. M. Buzunienė ir Antanavičienė padainavo taipgi duetą.

Vyrai irgi pasirodė. Morūnas, Karpavičius, Martinonis ir Valaitis sudarė puikų kvartetą.

Irena Šinkūnaitė, dar jauna pianistė, tačiau labai gražiai paskambino ant piano. Draugė Rukienė padeklamavo eilėraščių. Ją pasekė kuopos sekretorius S. Karvelis.

Buvo du svečiai muzikantai. Tai ukrainiečiai. Vienas grojo ant pianoakordino, o kitas ant mandolinos. Buvo gražus duetas.

Draugas J. Mileris dainavo solo, o vėliaus jam pritarė visa publika. Publika perbėgo jaudinanti jausmai, kai visa salė užtraukė "Leiskit į tėvynę".

Henry Jakavičius ir Daugėla tur būt daugiasiais atidanos atkreipė. Pirmasis dainavo solo, o Daugėla pritarė jam su pianoakordinu. Tai buvo komiškas numeris ir davė skanaus juoko visiems.

Po to Daugėla gražiai pagriežė pianoakordino solo. M. Buzunienė pasakė monologą, perstatantį fermerkos bėdas.

Senai bematyta gabi menininkė Neli Grumbinaitė sudainavo duetą su P. Karpavičium, draugijos pirminku. Publika labai patiko.

Programą užbaigė Bangos choro dainininkės E. Laursevičienė ir B. Janauskienė su duetu.

Po to sekė smagūs šokiai. Visi dalyviai, nusisėdėjusieji laike koncerto, gyviai šoko. Tas parodo, koks įvairus

vakaras buvo.

Reikia pasakyti, kad be minėtų asmenų dar prisidėjo draugas Valūnas kaip sufletris, M. Pūrienė prie ženklukų segiojimo, Berta Zalis kaip fotografė. Draugė Zalis nėsena atvyko iš Winnipeg, bet jau įsitraukė į lietuvių kultūrinį darbą. Rodos priklauso ir prie Bangos choro.

Kiek buvo matyti, tai visi dalyviai skirstėsi patenkinti.

Korespondentas

Už Brošiūrą ir Aukas Priima Eilė Draugų

TORONTO. — Dėl parinkimo Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto veikimo sustiprinimo aukų bei mokesčio už brošiūrą "Lietuva Naujam Gyvenime", torontiečiai jau pilnai susitvarkė.

Praeitą sekmadienį, per LLD 162 kuopos susirinkimą, šį reikalą svarstant, kuopos finansų sekretorius A. Karosas sutiko talkininkauti Komitetui ir parinkti už brošiūrą mokesčio ir aukų. Taipgi, kuopos literatūros platintojas, draugas P. Gutauskas, sutiko darbuotis dėl brošiūros platinimo ir priėmimo iš rėmėjų už brošiūrą mokesčio-aukų.

Apart to, tą pačią dieną, po LLD kuopos susirinkimo, įvyko Toronto Demokratių Lietuvių Komiteto pasitarimas, kuriame visi pasisakė darbuotis. Oficialiai mokesčio-aukų priėmimui darbuosis šie Komiteto nariai: J. Valaitis ir D. Bernatavičius.

Apart to, šiame darbe veikia visi Nacionalio Komiteto nariai.

Reiškia, jau eilė veiklių draugų sutiko darbuotis ir patarnauti torontiečiams dėl priėmimo už brošiūrą jų atsilyginamo mokesčio arba aukų.

Tad visi torontiečiai, kurie dar nesate už gautą brošiūrą atsilyginę, prašomi kreiptis prie čia išvardintų draugų. Jie Jums mielai patarnaus, priimdami Jūsų aukas ir perduodami jas Nacionaliam Komitetui. Jie taipgi parūpins Jums brošiūrą, jeigu kuriam reikės.

Gražūs Atgarsiai

Kaip šio darbo pradžia rodo, tai torontiečiai į šį reikalą atsineša labai gražiai. Už poros dienų, po to, kai brošiūra buvo išsiųsta, tuojaus buvo gauta dolerinių aukomis ir brošiūros pareikalavimų. (K.L.N. Komiteto Kevėža (K.L.N. Komiteto narys) pirmas atnešė gavęs \$2.25 aukų ir su savim pasiėmė 5 brošiūros kopijas platinimui. Jis ketino vykti į Westoną.

Taipgi ir draugas Karosas dar sekmadienį jau turėjo gavęs dolerinių aukomis.

Visos aukos, nemažesnės \$1.00 bus skelbiamos Liaudies Balse. Jas paskelbs Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto sekretorius drg. J. Berškys.

Reporteris

WASHINGTON. — Nors plieno stoka namie, bet jis siunčiamas Graikijon ir Islandijon. Tuojaus bus išsiųsta Graikijon 550 tonų plieno.

Fotografas A. Garbenis

Jūsų šeimyna ir giminės pagėdauja naujo paveikslu. Laikai ir žmonės keičiasi, bet paveikslas nesikeičia niekuomet. Neatidėkite ilgiau, bet fotografuokitės dabar.

Kainos visiems prieinamos

Telefonuokit: KE. 5364

LAFAYETTE STUDIO

2182 DUNDAS ST. W. TORONTO

Pirma Negu Pirkst Futrą

MATYKIT

ELITE FUR CO.

"Tiesiai iš Dirbtuvės Vilkėjimui"

994 DUNDAS ST. W. Toronto Tel. LL. 6134

Kur Jūs Rasite Didelį Pasirinkimą Aukštos Rūšies Futrų, Pasiūtų Sulig Vėliausios Mados